

**İLKÖĞRETİM OKULLARI İKİNCİ KADEMEDE GÖREV YAPAN
BEDEN EĞİTİMİ VE DİĞER BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN SINIF
YÖNETİMİ DAVRANIŞLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK
İNCELENMESİ
(SİİRT ÖRNEĞİ)**

Murat Korkusuz

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

OCAK, 2021

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren(....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Murat

Soyadı : Korkusuz

Bölümü : Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

İmza :

Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : İlköğretim Okulları İkinci Kademedeki Görev Yapan Beden Eğitimi ve Diğer Branş Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Davranışlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi, Siirt Örneği

İngilizce Adı : Investigation by comparative of class management behaviors of between physical education and other branch teachers who work in primary schools at the second stage, a sample of Siirt.

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Murat Korkusuz

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Murat Korkusuz tarafından hazırlanan “İlköğretim Okulları İkinci Kademedeki Görev Yapan Beden Eğitimi ve Diğer Branş Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Davranışlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi, Siirt Örneği” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof.Dr. Latif Aydos

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Prof.Dr. Hacı Ahmet Pekel

Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Mehmet Özal

Spor Bilimleri Anabilim Dalı, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 20/01/2021

Bu tezin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Yücel Gelişli

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

*Memleketimin ücra köylerinde görev yapan
mesleğine gönül vermiş ve kendisini eğitime adanmış tüm meslektaşlarıma
ve
kıymetli öğrencilerimize...*

TEŞEKKÜR

Tez yazım sürecinde değerli fikirleri ve yapıcı yönlendirmeleriyle araştırmamın gelişmesini ve sonuçlanmasını sağlayan kıymetli danışmanım Prof. Dr. Latif AYDOS'a; lisans ve yüksek lisans eğitimlerim boyunca destek olan değerli hocam Prof. Dr. Hacı Ahmet PEKEL'e ve yolun en başında görüş ve önerileriyle mesleğimi seçmem noktasında yol gösterici olan sevgili hocam Varol TÜRKOĞLU'na teşekkürlerimi sunuyorum.

Tezin son dönemlerinde görüş ve önerileriyle yardımcı olan Öğr. Gör. Dr. Mehmet YILDIZ'a ve Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ULAŞ'a; yüksek lisans eğitimimin özellikle ders aşamalarında Siirt/Pervari-Belenoluk'ta çalıştığım sürede gösterdiği hoşgörü ve anlayış dolayısıyla o dönem ilçe şube müdürümüz Murat ÖZCAN'a; ihtiyacım olduğunda her zaman destek olan arkadaşlarım Arş. Gör. Ülfet YAVUZ ve Mustafa İNCESU'ya; tez çalışmamda da yanımda olan Selin DURAN'a; hayatımın her anında desteğini esirgemeyen değerli dostum Hayati TÜRKOĞLU'na teşekkürü borç bilirim.

Her an varlıklarıyla güç bulduğum, hiçbir fedakârlıktan kaçınmadan bugünlere gelmemde en çok pay sahibi olan canım babam Mahmut KORKUSUZ, biricik annem Nazmiye Ferhan KORKUSUZ ve hayatım boyunca hem ablalık hem arkadaşlık eden sevgili ablalarım başta olmak üzere tüm aile fertlerime de sonsuz teşekkürler.

**İLKÖĞRETİM OKULLARI İKİNCİ KADEMEDE GÖREV YAPAN
BEDEN EĞİTİMİ VE DİĞER BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN SINIF
YÖNETİMİ DAVRANIŞLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK
İNCELENMESİ
(SİİRT ÖRNEĞİ)
(Yüksek Lisans Tezi)**

Murat Korkusuz
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Ocak, 2021

ÖZ

Çalışmada ilköğretim okulları ikinci kademedeki görev yapan beden eğitimi öğretmenleri ve Türkçe, fen bilimleri, yabancı dil, müzik, sosyal bilgiler, görsel sanatlar, matematik, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerini kapsayan diğer branş öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışları incelenmiştir. Diğer branş dersleri genel olarak sınıflarda, laboratuvar ya da atölyelerde; beden eğitimi dersleri ise okul bahçeleri gibi açık alanlarda ya da kapalı spor salonlarında yürütülmektedir. Başta dersin yürütüldüğü ortam olmak üzere, dersin işleyişindeki anlatım teknikleri ve yöntemleri, kullanılan araç-gereçler, kıyafet düzeni, ortamın psikolojiye olumlu ya da olumsuz yansımaları gibi farklılıklar sınıf yönetimi davranışlarını etkilemektedir. Diğer branş dersleri ilköğretim kurumları haftalık ders çizelgesi- ilköğretim ikinci kademedeki en az üç sınıf düzeyinde okutulması zorunlu derslerden oluşmaktadır. Araştırmada Şahin ve Altunay (2011) tarafından geliştirilen “Sınıf Yönetimi Ölçeği” kullanılmıştır. Yedi alt boyut ve kırk maddeden oluşan ölçek ve

kişisel bilgi formu Siirt ili Merkez, Pervari, Erüh, Baykan, Tillo, Kurtalan ve Şirvan ilçelerinde görev yapan rastgele seçilen her branştan otuzar öğretmen tarafından beşli likert ölçeğine göre cevaplanmıştır. Yapılan analizler sonucu istatistiksel olarak branşlar arasında her alt boyutta anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Sonuç olarak etkileşimsel davranışlarda beden eğitimi öğretmenlerinin puanlarının Türkçe, fen bilimleri, müzik, sosyal bilgiler, görsel sanatlar, matematik, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin puanlarından yüksek olduğu görülmüştür. İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları alt boyutunda beden eğitimi öğretmenlerinin puanları fen bilimleri öğretmenlerinden daha yüksekken ve demokratik davranışlar alt boyutunda daha düşüktür. Uyarma davranışları alt boyutunda Türkçe öğretmenlerinin puanları beden eğitimi öğretmenlerinden daha yüksektir. Beklenti ve kurallara uyma davranışları alt boyutunda müzik öğretmenleri beden eğitimi öğretmenlerine göre daha düşük puanlar vermişlerdir. Cezalandırma davranışları alt boyutunda din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin puanları beden eğitimi öğretmenlerinden daha yüksektir. Derse başlama ve ilgi çekme davranışları, etkileşimsel davranışlar ve ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları alt boyutlarında matematik dersi öğretmenlerinin puanları beden eğitimi öğretmenlerinden daha düşüktür.

Anahtar Kelimeler : Sınıf Yönetimi, Beden Eğitimi ve Spor

Sayfa Adedi : 64

Danışman : Prof. Dr. Latif AYDOS

**INVESTIGATION BY COMPARATIVE OF CLASS MANAGEMENT
BEHAVIORS OF BETWEEN PHYSICAL EDUCATION AND OTHER
BRANCH TEACHERS WHO WORK IN PRIMARY SCHOOLS AT
THE SECOND STAGE
(A SAMPLE OF SİİRT)
(Master Thesis)**

Murat Korkusuz

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

January, 2021

ABSTRACT

In this study, classroom management behaviors of physical education teachers and other branch teachers including Turkish, science, foreign language, music, social studies, visual arts, mathematics, religious culture and ethics teachers who work in primary schools at the second stage has been studied. Other branch courses are generally held in classrooms, laboratories or workshops; Physical education classes are conducted in open areas such as school gardens or in indoor sports halls. Differences such as the environment in which the lesson is conducted, the lecture techniques and methods, the tools and equipment used, the dressing order, the positive or negative reflections of the environment on psychology affect classroom management behaviors. Other branch courses are compulsory courses to be taught at least three grades in the second stage of primary education according to primary education institutions weekly course schedule. In the research, "Classroom Management

Scale" developed by Şahin and Altunay (2011) was used. The scale and personal information form, consisting of seven sub-dimensions and forty items, were answered according to the five-point likert scale by thirty teachers from each branch randomly selected from the districts of Central, Pervari, Eruh, Baykan, Tillo, Kurtalan and Şirvan in Siirt. As a result of the analysis, it was seen that there were statistically significant differences between branches in each sub-dimension. As a result, it was observed that the scores of physical education teachers in interactional behaviors were higher than the scores of Turkish, science, music, social studies, visual arts, mathematics, religious culture and ethics teachers. Physical education teachers' scores in sustaining interest and problem solving behaviors sub-dimension were higher than science teachers and lower in democratic behaviors sub-dimension. Turkish teachers' scores in the stimulation behavior sub-dimension are higher than physical education teachers. Music teachers scored lower than physical education teachers in the sub-dimension of expectations and obeying the rules. In the sub-dimension of punitive behaviors, the scores of religious culture and moral knowledge teachers are higher than physical education teachers. Mathematics lesson teachers' scores were lower than physical education teachers in sub-dimensions of starting and attracting attention behaviors, interactional behaviors, and maintaining interest and problem solving behaviors.

Key Words : Classroom Management, Physical Education and Sports

Page Number : 64

Supervisor : Prof. Dr. Latif AYDOS

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	vi
ABSTRACT	viii
TABLolar LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xv
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvi
BÖLÜM I.....	1
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi.....	2
1.1.2. Alt Problemler	3
1.2. Araştırmanın Önemi.....	3
1.3. Araştırmanın Amacı	5
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.5. Araştırmanın Varsayımları.....	6
BÖLÜM II	7
2. GENEL BİLGİLER	7
2.1. Sınıf Yönetimi.....	7
2.1.1. Sınıf Yönetimi Yaklaşımları	8

2.1.2. Sınıf Yönetimine Etki Eden Değişkenler	8
2.1.3. Sınıf Yönetimi Boyutları	10
2.1.4. Sınıf Yönetimi Modelleri	13
2.2. Beden Eğitimi Dersinde Sınıf Yönetimi	14
2.3. Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Anlayışları.....	15
2.3.1.Otokratik Sınıf Yönetimi.....	16
2.3.2. Demokratik Sınıf Yönetimi	16
2.3.3. Serbest Sınıf Yönetimi	16
2.4. İlgili Araştırmalar	17
BÖLÜM III	20
3. YÖNTEM.....	20
3.1. Araştırmanın Modeli	20
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	20
3.3. Verilerin Toplanması.....	21
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	21
3.3.2. Sınıf Yönetimi Ölçeği.....	21
3.4. Verilerin Analizi ve Değerlendirme	22
BÖLÜM IV.....	23
4. BULGULAR VE YORUM	23
4.1. Alt Problem 1-Derse başlama ve ilgi çekme davranışları değerlendirmesi.....	25
4.2. Alt Problem 2- Cezalandırma davranışları değerlendirmesi.....	28
4.3. Alt Problem 3- Etkileşimsel davranışlar değerlendirme	30
4.4. Alt Problem 4- İlgii sürdürme ve sorun çözme davranışları değerlendirmesi	33
4.5. Alt Problem 5- Uyarma davranışları değerlendirme.....	37

4.6. Alt Problem 6- Demokratik davranışlar değerlendirme	40
4.7. Alt Problem 7- Beklenti ve kurallara uyma davranışları değerlendirmesi	43
4.8. Alt Problem 8- Yaş ve çalışma yılı değişkeni değerlendirmesi	45
4.9. Alt Problem 9- Cinsiyet değişkeni değerlendirmesi	46
BÖLÜM V	47
5. SONUÇ VE TARTIŞMA.....	47
KAYNAKLAR.....	55
EKLER	58
EK 1. Kişisel Bilgi Formu	59
EK 2. Sınıf Yönetimi Ölçeği	60
ÖZGEÇMİŞ.....	63

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri ve Bilgileri.....	23
Tablo 2. Araştırma Değişkenlerinin Normal Dağılım Analizleri.....	24
Tablo 3. Derse Başlama ve İlgi Çekme Davranışlarına Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler.....	26
Tablo 4. Derse Başlama ve İlgi Çekme Davranışlarına Göre Yaş Grupları, Görev Yerleri, Hizmet Süre Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Yapılan Analizler.....	27
Tablo 5. Cezalandırma Davranışlarına Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler.....	29
Tablo 6. Cezalandırma Davranışlarına Göre Yaş Grupları, Görev Yerleri, Hizmet Süre Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Yapılan Analizler	30
Tablo 7. Etkileşimsel Davranışlara Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler	32
Tablo 8. Etkileşimsel Davranışlara Göre Hizmet Süreleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler	32
Tablo 9. Etkileşimsel Davranışlara Göre Yaş Grupları ve Görev Yerleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Yapılan Analizler	33
Tablo 10. İlgiyi Sürdürme ve Sorun Çözme Davranışlarına Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Yapılan Analizler	35
Tablo 11. İlgiyi Sürdürme ve Sorun Çözme Davranışlarına Göre Yaş Grupları ve Görev Yerleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Yapılan Analizler.....	36

Tablo 12. <i>İlgiyi Sürdürme ve Sorun Çözme Davranışlarına Göre Hizmet Süre Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler</i>	36
Tablo 13. <i>Uyarma Davranışlarına Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler</i>	38
Tablo 14. <i>Uyarma Davranışlarına Göre Yaş Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler</i>	38
Tablo 15. <i>Uyarma Davranışlarına Göre Görev Yerleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler</i>	39
Tablo 16. <i>Uyarma Davranışlarına Göre Hizmet Süre Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler</i>	39
Tablo 17. <i>Demokratik Davranışlara Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler</i>	41
Tablo 18. <i>Demokratik Davranışlara Göre Yaş Grupları ve Görev Yerleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Yapılan Analizler</i>	42
Tablo 19. <i>Demokratik Davranışlara Göre Hizmet Süre Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler</i>	42
Tablo 20. <i>Beklenti ve Kurallara Uyuma Davranışlarına Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler</i>	44
Tablo 21. <i>Beklenti ve Kurallara Uyuma Davranışlarına Göre Yaş Grupları, Görev Yerleri, Hizmet Süre Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Yapılan Analizler</i>	44
Tablo 21. <i>Devamı</i>	45
Tablo 22. <i>Yaş ve Hizmet Süresi İle Araştırma Değişkenleri Arasındaki İlişki</i>	45
Tablo 23. <i>Araştırma Değişkenlerine Göre Kadın ve Erkek Farklılığa İlişkin Analizler</i>	46

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> Derse başlama ve ilgi çekme davranışları soruları ve yanıt yüzdeleri	25
<i>Şekil 2.</i> Cezalandırma davranışları soruları ve yanıt yüzdeleri.....	28
<i>Şekil 3.</i> Etkileşimsel davranışlar soruları ve yanıt yüzdeleri.....	31
<i>Şekil 4.</i> İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları soruları ve yanıt yüzdeleri	34
<i>Şekil 5.</i> Uyarma davranışları soruları ve yanıt yüzdeleri.....	37
<i>Şekil 6.</i> Demokratik davranışlar soruları ve yanıt yüzdeleri.....	40
<i>Şekil 7.</i> Beklenti ve kurallara uyma davranışları soruları ve yanıt yüzdeleri.....	43

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
SÖDÖ	Sınıf İçi Öğretmen Davranışları Ölçeği
SPSS	Statistical Package for Social Sciences

BÖLÜM I

1.GİRİŞ

Bu bölümde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim okullarının ikinci kademesinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışlarıyla diğer branş öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışları üzerine yapılan çalışma için problem durumu saptanmış, araştırmanın önemine değinilerek, araştırmanın amacı, sınırlılıkları ve varsayımları ifade edilmiştir.

1.1.Problem Durumu

Bireyler yaşam için çeşitli davranışlara sahip olmalıdır ve eğitim bu davranışların kazanıldığı, yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Eğitim içerisinde sınıf sadece bir mekândan ziyade, ortak özellikleri dolayısıyla bir araya getirilmiş öğrenci grupları olarak tanımlanabilir. Alışlagelmiş anlamı ise öğretimin yapıldığı dersliklere verilen addır. Sınıf yönetimi; öğrencilerin öğrenmesi için uygun ortamın oluşturulmasını, gerekli motivasyonun sağlanmasını, zaman yönetimi ve iletişimin düzenlenmesini içermektedir (Karip, 2003, s.1; Taşpınar, 2014, s.1).

İyi bir sınıf ve okul düzeni sağlamak için, planlanıp programlanmış uygulama ve davranış biçimleri oluşturulur. Sınıf içi ve okul içi etkileşimlerinde öğrencilerin kabul edilebilir sınırlar dâhilinde, bunları takip etmeleri beklenir. Bundan kurallara kesin olarak uyan öğrenciler pasiftir gibi bir anlam çıkmaz. Oluşturulan bu eğitim düzeninde öğretmenin sınıf yönetimindeki esas görevi; öğrencilerin istenmeyen davranışlarını cezalandırmak ya da her bir öğrencinin bu düzene katılmalarını sağlamak değil, sınıf içerisinde etkin işleyen bir sistem oluşturmak ve bu sistemin sürekliliğini sağlamaktır (Ünlü, 2008, s.6).

Gelişen teknoloji ve bilginin hızla değişmesi geleneksel öğretim anlayışından farklı olarak pasif roldeki öğrencinin aktif duruma getirilmesini, keşfeden, keşfettiği bilgiyi yapılandıran, yaratıcı düşünen bireyler yetiştirilmesini gerekli hale getirmiştir.

Toplumsal gelişmelere bağlı olarak geleneksel sınıf yönetimi modellerinde geçerli olan otorite yerini öğrencilerle etkileşmeye bırakmıştır. Etkileşmenin bir sonucu olarak öğrencinin dikkatini toplamak için çeşitli yöntemler geliştirilmeye başlanmıştır (Tertemiz, 2003, s.68).

İyi ve etkili bir eğitim-öğretim ile beden eğitimi dersinde öğrencilere istenen nitelikler kazandırılabilir (Ünlü ve Aydos, 2007).

Etkili bir öğretim için ise, beden eğitimi dersinde etkin bir sınıf yönetimi olmalıdır. Bu dersin işleyişinde iyi bir sınıf yönetimi gerçekleştirebilmek akademik derslere göre çok daha fazla önem arz eder. Bu durumun sebepleri arasında dersin gerektirdiği hareketlilik, dersin işlendiği ortamın farklılığı, özgürlük hissi ve akademik derslere göre bazen öğrenci yoğunluğunun daha fazla olabilmesi sayılabilir (Ünlü ve Aydos, 2008).

Sınıf yönetiminin iyi ve etkili olması muhakkak tüm dersler için önem arz eder. Fakat beden eğitimi dersleri gerek işleyiş(kılık kıyafetler, ekipmanlar), gerekse ortam(daha geniş ortamlar, açık alanlar) itibarı ile diğer branş derslerinden ayrı olarak ele alınmalıdır. Ayrıca öğrenciler, beden eğitimi dersinde diğer derslerde hiç olmadığı kadar hareket etme imkânı elde ederler, özgürlük ve rahatlık hissi ön plana çıkar. Tüm bunlar beden eğitimi derslerindeki istenmeyen davranışların da diğer derslerden daha fazla olabilmesine sebebiyet verebilmektedir (Ünlü ve Aydos, 2008).

1.1.1. Problem Cümlesi

Yapılan bu çalışmada “Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışlarıyla diğer branş öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışları arasında farklılıklar var mıdır?” temel problemine cevap aranmıştır.

Araştırmada temel probleme, bu farklıların sınıf yönetimi davranışlarının hangi alt boyutlarında, ne boyutlarda olabileceği soruları üzerine cevaplar aranmıştır.

1.1.2. Alt Problemler

Alt problemler bağlamında aşağıda yer alan sorulara cevap aranmıştır.

1. Beden eğitimi öğretmenlerinin derse başlama ve ilgi çekme davranışlarıyla diğer branş öğretmenlerinin derse başlama ve ilgi çekme davranışları arasında farklılık var mıdır?
2. Yapılan çalışmadaki branş grupları arasında cezalandırma davranışları arasında farklılık var mıdır?
3. Etkileşimsel davranışlar bakımından yapılan değerlendirmede ne gibi farklılıklar ortaya çıkar?
4. Branşların ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları arasında farklılık var mıdır?
5. Uyarma davranışları değerlendirmesinde branşların puanlarının karşılaştırması nasıldır?
6. Demokratik davranışlar alt boyutunda branşlar arasında farklılık var mıdır?
7. Branşların beklenti ve kurallara uyma davranışları arasındaki değerlendirme sonuçları karşılaştırıldığında ne gibi sonuçlar ortaya çıkar?
8. Sınıf yönetiminde yaş ve çalışma yılı değişkenleri etkili midir?
9. Cinsiyet değişkeni sınıf yönetimi davranışlarına etki eder mi?

1.2.Araştırmanın Önemi

Eğitimden bireylerin içlerinde barındırdıkları potansiyellerini ortaya çıkarması, kendilerini olabildiğince geliştirmelerini sağlaması beklenir. Çağdaş eğitimin temel ilkeleri arasında da bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönleriyle bütünsel olarak yetiştirilmeleri yer alır. Sadece zihinsel gelişim odaklı bir öğretim ve eğitim sistemi artık kabul görmemektedir. Çünkü insanın fiziksel ve ruhsal gelişiminin de eğitime gereksinim duyduğu bir gerçektir. Fiziksel ve ruhsal gelişimin önemi, beden eğitimi ve sporun eğitimde değerini ortaya çıkarmaktadır (Dalkıran ve Tuncel, 2007).

Beden eğitimi ve sporla vücudun bedensel ve zihinsel yorgunluklara karşı direnci artar, vücut yağ oranı düşer, bedensel işlerde geç yorulup erken dinlenme sağlanır, iç salgı bezleri düzenli çalışır, kılcal damar sayısı artar, kalbi besleyen damarlar genişler, kalbin pompaladığı kan miktarı artar (İnal, 2003, s.36).

Beden eğitimi ve spor etkinlikleri aynı zamanda ruhsal ve zihinsel gelişimi de etkileyen önemli faaliyetlerdir. Bu faaliyetler öğrenmede etkinliğin artmasını sağlarken, özellikle

sınava hazırlanma döneminde kaygıyı azaltır. Bu anlamda sınavlara hazırlanan bir birey için, günde 10–20 dakika düzenli egzersiz yapmanın katkısı azımsanamaz (Dalkıran ve Tuncel, 2007).

Yapılan bir araştırmada, bir grup okul süresinin üçte birini beden eğitime ayırmıştır. Sonrasında bu grubun kontrol grubuna göre hem akademik başarılarının daha pozitif olduğu, hem de daha az stresli, daha bağımsız, daha iyi sosyal becerilere sahip ve daha olgun olduğu görülmüştür. Bu gruptan orta öğretime devam edenlerin sağlık, zekâ, yeni ortama uyum sağlama, fizyolojik ve psikolojik olarak daha güçlü olma, pozitiflik anlamında daha iyi durumda oldukları tespit edilmiştir. Görüldüğü gibi bu çalışmaların sonuçları; beden eğitimi ve sporun, öğrenme üzerinde hem psikolojik hem de zihinsel olarak olumlu bir etkisinin olduğunu ve bu dersin okul programlarında önemle yer alması gerektiğini göstermektedir (Dalkıran ve Tuncel, 2007).

Günümüzde bilimsel, toplumsal ve teknolojik gelişmeler başta olmak üzere her alanda görülen değişim ve gelişimler beden eğitimi ve spor alanında da etkisini göstermektedir. Beden eğitimi ve spor, sporcu yetiştirmek, kitle sporu oluşturmak, genel eğitime katkı sağlamak, iç ve dış turizmi canlandırmak, ülke ekonomisine katkı sağlamak gibi menfaatler sağlayabilir. Bu sebeple aileler ve hatta ülkeler hem sağlıklı bir toplum oluşturma hem de bireylerin gelişimlerinin her bakımdan iyileştirilmesi gibi ortak faydaları da gözeterek, beden eğitime önem vermektedirler (İnal, 2003, s.38; Tortu, 2012, s.4).

Beden eğitimi ve spor kültürel anlamda da önemli bir unsurdur. Bireysel ve daha genele bakacak olunursa toplumsal düşünce ve davranışları şekillendirir. Spor faaliyetleri esnasında uygulanan beden hareketleri toplumsal özellikler, bakış açıları, toplumun geçmişi hakkında dahi bilgi verebilmekte ve bir anlamda toplumların kültürel özelliklerinin sürdürülebilirliğini sağlamaktadır. Toplumlar arası kaynaşmaları sağlar, ortak bir dil oluşturur (İşler, 2002, s.113-120).

Beden eğitimi, öğrencilerin beden sağlığı ve fiziksel becerilerinin yanı sıra ruh sağlığı ve sosyal yönlerinin gelişimine, karakterlerinin şekillenmesine, mücadele ve dayanma güçlerinin artmasına da etki etmektedir (İnal, 2003, s.37).

Beden eğitimi ile bireyler duygularını ifade etme imkânı bulur. Saldırganlık, öfke, kıskançlık, utangaçlık gibi duygular için bir dışa vurum alanı yaratır ve bunların kontrolünü sağlar. Öğrencilere toplum içerisinde, kendi sosyal hayatlarında da fayda sağlayacak olan kurallara uyma, başkalarının haklarına saygı duyma, yardımlaşma,

işbirliğine dayalı yaşam biçimini benimseme, aktif olma, gerektiğinde sorumluluk alma ve davranışlarının sonuçlarını kabul etme gibi önemli özellikler kazandırır (Yamaner, 2001, s.14).

Yapılan çalışmayla; sınıf ortamında yürütülen diğer branş dersleri ve çoğunlukla sınıf ortamı dışında yürütülen beden eğitimi dersinin sınıf yönetimi bakımından, başta dersin yürütüldüğü ortam olmak üzere, derste kullanılan araç- gereçler, öğretmen ve öğrencilerin spor kıyafetler giymesi, öğrencilerin sınıf ortamına göre artan hareket özgürlüğü, oyun psikolojisinin getirdiği rahatlık gibi farklılıkları içermesinin; öğretmenlerin sınıf yönetimi davranışları üzerine etkileri olup olmadığı irdelenmiş ve sonuçları ortaya koyulmuştur.

1.3.Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı; ilköğretim okulları ikinci kademedeki görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışlarıyla diğer branş öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışlarının arasında farkın olup olmadığının incelenmesidir.

1.4.Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma Siirt ilindeki MEB'e bağlı okullar ile sınırlıdır.

Araştırmada, Siirt il merkezi, ilçeleri, köy ve beldelerindeki ilköğretim okulları ikinci kademedeki görev yapan beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branşlardan öğretmenlerden oluşan; rastgele örneklem yöntemi ile seçilen, her biri en az 30'ar kişilik gruplarla çalışılmıştır.

Araştırmada diğer branşlar; matematik, Türkçe, sosyal bilgiler, fen bilimleri, yabancı dil (İngilizce), din kültürü ve ahlak bilgisi, görsel sanatlar ve müzik olmak üzere; ilköğretim kurumları haftalık ders çizelgesine göre, ilköğretim ikinci kademe zorunlu derslerinden 5., 6., 7. ve 8. sınıflardan en az üçünün ders çizelgesinde mevcut olan ders branşları ile sınırlandırılmıştır.

Cinsiyet ve çalışma yılı gibi değişkenler de ayrıca değerlendirmeye alınmıştır.

1.5.Araştırmanın Varsayımları

Bu çalışma ile ilgili varsayımlar aşağıdaki gibidir:

1. Çalışmaya katılan öğretmenlerin fikirlerini samimiyetle ortaya koyduğu,
2. Örneklem grubunun evreni temsil ettiği,
3. Çalışmada izlenilen yöntemin araştırmanın amacına uygun olduğu öngörülmüştür.

BÖLÜM II

2. GENEL BİLGİLER

Sınıf yönetimi tanımlanıp yaklaşımları, değişkenleri, boyutları, modelleri ile açıklanmış ve beden eğitimi dersi için sınıf yönetimi ayrı bir başlık altında irdelenmiştir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi anlayışları değerlendirilmiştir. Yapılan literatür çalışmasında ilgili araştırmaların amaç, kapsam ve yöntemi ortaya konulmuştur.

2.1.Sınıf Yönetimi

Sınıf yönetimi, öğrencilerle birebir etkileşim içerisinde olunan, öğrencilerin kişisel gelişimlerinin, davranışlarının oluşmaya başladığı ortamlarda; eğitim plan programı tasarlayarak, eğitim yönetimini, etkinliğini, etki eden değişkenlerin uyumunu sağlayarak ortamı öğrenme için verimli hale getirmek suretiyle düzeni ve bu düzenin sürekliliğini sağlamaktır (Sarıtaş, 2005, s.44).

Genel bir ifadeyle sınıf yönetimi; sınıf kurallarının belirlenerek, eğitim için uygun bir sınıf düzeninin sağlanması, zaman yönetiminin etkili bir şekilde yapılması, öğrenci için olumlu bir sınıf iklimi oluşturma sürecidir (Çelik, 2012, s.3).

Sınıf yönetiminin odak noktası öğrenci davranışlarıdır. Çünkü amaç öğrenci davranışlarını da yöneterek etkili bir öğretme ve öğrenme ortamı oluşturmak, bu sürece öğrencilerin katılımlarını sağlayacak şekilde rehberlik davranışları sergileyebilmektir. Sınıf yönetimi disiplini akla getirebilir fakat çok daha fazlasıdır. Sınıf yönetimi uygulamaları kuram ve kavram bilgisini gerekli kılmakla birlikte zaman içerisinde öğretmenin tecrübesiyle gelişen eylemlerdir. Amaç özsaygılarının gelişmesine katkı sağlayarak öğrencilere istenen davranışlar kazandırmak, öğrenmeyi zorlaştıran istenmeyen davranışları istenen

davranışlara dönüştürmek, öğrencilerde üretkenliğin gelişmesini sağlamak, öğrenme sürelerini artırmaktır (Özyürek, 2010, s.12; Uğurlu, 2016, s. 7-9).

2.1.1. Sınıf Yönetimi Yaklaşımları

Sınıf yönetimi için geleneksel ya da çağdaş yaklaşımlar söz konusudur. Geleneksel olarak öğretmen öğrenci ikilisinden öğretmen merkezdeyken; çağdaş yaklaşımda etkin kılınan öğrencidir. Geleneksel yaklaşımda öğretmen kurallar koyup bunlara uyulmasını bekler; çağdaş yaklaşımda ise öğrenci kararlara ortak edilir (Akyol, 2006, s.248; Erdoğan, 2001, s.26).

Klasik- geleneksel sınıf yönetiminde en temel amaç sınıf ortamında düzeni korumaktır. Temel ilkeleri derse başlamadan önce öğrencinin bütün dikkatini derse çekmek ve öğrencinin süreçte dikkatsiz ya da ilgisiz davranması neticesinde dersi kesip tekrar düzeni sağlamak ve konuyu özetleyerek derse devam etmek üzerine kuruludur. Bu yönetim biçiminde düzen ön planda olduğu için öğretmen istenmeyen davranışlara karşı daha hoşgörüsüzdür. Bu da ders anlatımı sırasında dersin düzeni sağlamak uğruna kesintilere uğraması demektir (Çelik, 2012, s.9).

Çağdaş sınıf yönetiminde ise temel ilkeler, kontrol ve düzen sağlamaktan çok içsel denetimle doğal akışı kesmeden, etkili zamanlama ve geçişlerle öğrencinin zihninin dağılmasını engellemek üzerinedir (Çelik, 2012, s.9-10).

Çağdaş sınıf yönetiminde öğretmenin liderlik anlayışı önem kazanır. Çünkü bir öğretmen öğrencilerine rol model olabilirse, onlar tarafından benimsenirse sınıf yönetimi başarısı kaçınılmaz olur. Bu yaklaşımda ideal öğretmen modeli nitelikleri arasında güvenilirlik, sevecenlik, öğrencilerin bireysel farklılıklarının ve sahip oldukları eğitim hakkının bilincinde olmak, adil ve demokratik olmak, korku yerine sevgi ve saygı yaptırımı uygulamak, iyi iletişim içerisinde olmak, değişime açık olmak, öğrenciye değer vermek, öğrencilerin haklarını gözetmek, disiplin kuralları geliştirebilmek ve uygulayabilmek sayılabilir (Aytekin, 2003, s.95-102).

2.1.2. Sınıf Yönetimine Etki Eden Değişkenler

Sınıf yönetiminde sınıf dışı değişkenler öğrencilerin öğrenmesi için oluşturulması gereken uygun ortamı etkileyebilmektedir. Bu değişkenler arasında; öğrencinin ailesi (birey sayısı, gelir durumu, eğitim durumu, aile içi şiddet-çatışma veya baskı), sınıfın en yakın dış

çevresi olan okulu (fiziksel, psikolojik ve sağlık koşulları), her gün içinde bulunduğu çeşitli yakın çevreleri ve çoğu zaman kitle iletişim araçları ile ulaşılabilir hale gelen uzak çevreleri sayılabilir (Başar, 2014, s.15-27).

Çocuk okul öncesinde temel eğitimini ailesinden aldığı için davranışlarının şekillenmesinde en önemli etken ailesidir. Kalabalık ailelerde çocukların okul başarısı çocuğun üzerindeki ebeveyn ilgisi daha az olduğundan düşebilmektedir. Çocuk sayısı fazla olduğunda ilginin yanı sıra çocuğun evdeki çalışma ortamı da başarısını etkiler. Boşanmış ailelerde ise çocuk ya anne ya baba ilgisinden mahrum olarak yetişmekte ve bu da yapılan araştırmalara göre çocuğun matematik ve okul becerilerini düşürmektedir. Aile içi şiddet, kuşak çatışması ya da çocuk üzerindeki kısıtlamalar da çocuğun psikolojisi üzerinde önemli rol oynar. Yine de yapılan araştırmalar sonucu çocukların psikolojik olarak boşanmış aileye sahip olmak yerine problemlili de olsa aile ortamında yaşamayı tercih ettiklerini göstermektedir. Ebeveynlerin yaşı çocuk yetiştirme bilincinin oluşması bakımından çocukların zekâ seviyesine etki etmektedir. Geç yaşta anne-baba olanlar erken yaşta anne baba olanlara göre zekâ seviyesi daha yüksek çocuklar yetiştirebilmektedir. Anne babanın eğitim düzeyi hem okuyabilme ve eğitim hayatının tam destekle sürdürülmesi bakımından, hem de eğitim öğretim hayatındaki zekâ ve başarı seviyesi bakımından belirleyici etkiye sahiptir. Öğretmen öğrencisinin aile yapısını bilmezse onun davranışlarını değerlendirmede yanılgıya düşebilir. Sorunları çözmek için aile yapısı tanınmalı ve aile ile iletişimde kalınmalıdır (Çelik, 2012, s.21-23; Yolcu, 2010, s.40-48).

Okullar öğrenciyi yetiştirmede bir diğer değişken olarak karşımıza çıkar. Dersleri, ders araları teneffüs saatleri, okul bahçesi, kantini, spor salonu, oyun alanlarıyla bir okulda geçen zaman öğrenciyi çok yönlü olarak etkiler. Okul yönetimi otokratik olursa bundan sınıf yönetimi de etkilenecek, karar verme süreçlerine katılamayan öğretmenin sınıf yönetimi üzerine olumsuz etkiler doğacaktır. Demokratik bir okul yönetiminde ise gerek öğretmenler gerekse öğrenciler karar verme süreçlerine dâhil olabilecek, sınıf yönetimi ve öğrenci katılımlı sosyal kültürel etkinliklerle öğrencinin gelişimi bundan olumlu etkilenecektir. Okul kuralları çok katı olmamalı, öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olmalıdır. Okulda yönetici, öğretmenler ve öğrencilerin davranışlarını etkileyen okulun kendine özgü iç özellikleri bütünü, okulun fiziki olanakları ve okuldaki arkadaş çevresi de öğrenci davranışları üzerinde etkilidir (Çelik, 2012, s.25-28).

Televizyon, cep telefonu ve internet gibi kitle iletişim araçlarına günümüzde ulaşmak daha kolay hale gelmiştir. Öğrencilerin televizyonda izlemeyi tercih ettiği çizgi filmler sosyal

etkileşimi zayıflatan ve yorum gücünü azaltan yayınlardır. Bunun yanı sıra şiddet içerikli dizi ve filmler de çocukları saldırganlığa yönltebilmektedir. İnternetin doğru kullanılmaması, ebeveyn kontrolünün olmaması da çocuğun psikolojik gelişimi üzerinde olumsuz etkiler yaratabilir. Kitle iletişim araçlarını yoğun kullanma; zamanı iyi yönetememe, planlı ders çalışmama gibi olumsuz sonuçlar da doğurabilmektedir (Çelik, 2012, s.23-24; Gözler, 2017, s.30-31).

Bu değişkenler öğrenci üzerinde olumlu ya da olumsuz etkilere sahip olabilirler. Öğretmenin sınıf yöneticisi olarak üzerine düşen rol; bu etkileri gözlemleyerek ve gerekli durumlarda veliler ile iletişimde kalarak, olumlu etkilerden fayda sağlamak ve olumsuz etkileri önlemek ya da en aza indirmektir.

2.1.3. Sınıf Yönetimi Boyutları

Sınıf yönetimini; sınıftaki ortamın etkin olarak fiziksel düzeninin sağlanması, amaçlar esas alınarak yıllık, ünite ve günlük planların yapılması gibi etkinlikler, zamanın dikkatli kullanılması, öğretmen- öğrenci ilişkilerinin dersin verimini artıracak nitelikte geliştirilmesi, sınıf ortamında yönetimi etkileyen tüm davranışların düzenlenmesi gibi pek çok boyut etkilemektedir (Başar, 2014, s.6-8).

Fiziksel düzenin sağlanması sınıf organizasyonu olarak tanımlanabilir. Sınıf organizasyonunda bir sabit etkenler bir de öğretmen müdahalesiyle değiştirilebilir etkenler vardır. Sandalye ve masalar sabit değilse sınıf yerleşim düzeni öğretmen kontrolünde değiştirilebilir. Eşyaların sınıfta düzenleme yapmaya elverişli olması etkili eğitim için esnek tasarım açısından önemlidir. Öğretmenin sınıftaki bütün alanlara rahat bir şekilde ulaşabileceği bir dolaşım düzeni olmalıdır. Temizlik, havalandırma, yapay aydınlatma, renkler gibi hususlar öğretmenin müdahale edebileceği hususlardır. Oksijenin yeterli seviyede bulunmaması öğrenciyi uykulu bir hale getirir. Böyle durumlarda öğretmen durumu fark edip havalandırmaya müdahale edebilmelidir. Yapay aydınlatma için ise göz sağlığı için ideal lamba tipi floresan lambalardır. Işık kontrolünün birkaç düğmeyle kontrol edilebilir olması farklı hava durumlarındaki doğal aydınlanmayla sağlanan ışık miktarına göre ayarlama yapılmasına olanak sağlar. Renk tercihleri de insan psikolojisi üzerinde etkilidir. Genellikle çocukların eğitiminde sıcak ve canlı renkler; gençlerin eğitiminde ise daha soğuk renkler tercih edilir. Karışık ve uyumsuz renkler öğrenci üzerinde olumsuz etki yaratmaktadır. Sabit eşyalar, doğal aydınlatma, ısı kontrolü ise öğretmenin kontrolünde değildir. Isının fazla yükselmesi öğrencinin derse odaklanma zorluğu, gevşemesi gibi

sorunlara yol açabilmektedir. Isının düşmesi ise psikolojik olarak odak noktasını ısınmaya çalışmaya yönlendirir. İdeal sınıf ısısının 20-25°C olduğu kabul edilir. Sınıf büyüklüğü ve dolayısıyla öğrenci sayısı da sınıf yönetimini etkileyen bir husustur. Çeşitli kaynaklara göre öğrenci sayısının 16'dan ya da 20'den az olduğu sınıflar küçük; 16-25 ya da 20-30 öğrenci sayısına sahip sınıflar orta- normal; 25 ve üzeri ya da 30 ve üzeri öğrenci sayısına sahip sınıflar ise büyük-kalabalık sınıflar olarak gruplandırılmıştır. Bu sayının belirlenmesinde sınıfın fiziksel büyüklüğü kadar sınıfın düzeyi de etkili olmalıdır. Öğrenci sayısı ile verim ters orantılı olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle uygulama ağırlıklı derslerde öğretmenin öğrencilerle bireysel olarak tek tek ilgilenmesi gereken durumlar oluşabilir. Az sayıda öğrenci olması durumunda dersin verimi artmaktadır. Gürültü, kaynak içsele yani öğrencilerden kaynaklanan sınıf içi gürültü ise öğretmenin önleyebileceği ya da en aza indirgeyebileceği bir husustur. Bu durumda sınıfın akustik açıdan doğru tasarlanmış olması önem kazanır. Ses konuşmacıdan dinleyiciye yankılanmadan ulaşabilmelidir. Dersin işitsel açıdan konforlu bir şekilde işlenebilmesi için ses düzeyi 40 desibelin altında olmalıdır. Kaynak dışsal olduğunda yani okul işlek bir caddede ya da şehirlerarası yola yakın bir konumdaysa veya düğün salonu, pazar yeri, oyun alanları gibi gürültüye sebebiyet verecek mekânların ya da açık alanların yakınındaysa öğretmenin müdahale edemeyeceği bir husus haline gelmektedir. Bu noktada okul binalarının konumlandırılması, yönlendirilmesi, etkili eğitime uygun şekilde tasarlanması da sınıf organizasyonu açısından önemlidir. Açık alanlar ise esnekliği ve eylemi özendiricidir (Çelik, 2012, s.71-76; İşler, 2002, s.31-33; Kılbaş, 2014, s.317-319; Özdemir, 2011, s.211-213).

Planlama dersin işleyişinde zaman kaybı yaşanmamasını, öğrencilerin ilgilerini canlı tutmayı, karmaşayı önlemeyi sağlayan önemli bir boyuttur. Dersin teorik ya da uygulamalı olması dersin planlanmasında göz önünde bulundurulmalıdır. Gerek ilk tecrübe olsun, gerekse her yıl tecrübe edilsin her hâlükârda öğretmen ders yılı başında branşına ait dersin programını incelemelidir. Hazırlık yapılarak girilen derslerde öğrenciler üzerinde daha etkili olunabilmekte, daha fazla verim alınabilmektedir. Ünitelendirilmiş yıllık planlar yapılırken derslerin kazanım dağılımları, içerikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Ünitelendirilmiş planlardan yararlanılarak her bir ders için hangi kazanımların elde edilebileceği ile ilgili yapılan çalışmalar sonucunda ders planı oluşturulmalıdır (Uğurlu, 2016, 142-145).

Zaman yönetimi açısından dersin işleyişinde öncelikler tespit edilmiş, planlanmış ve uygulamaya hazır halde olmalıdır. Dünü, bugünü ve yarını bir arada düşünüp değerlendirebilen bir öğretmen kişisel olarak zaman yönetiminde başarılı olur. Öğretimsel zamanın ortalama %23'ü öğretim dışı etkinliklere ayrılırken; iyi yönetilen sınıflarda bu oran %14'e kadar düşebilmekte, zamanın iyi yönetilmediği sınıflarda ise %30'a kadar çıkmaktadır (Çelik, 2012, s.87-89; Yılmaz, 2018, s.191).

Öğretimsel zamanın içerisinde öğrencilere sorulan bir soruya yanıt vermeleri için beklenen zaman da olmalıdır. Bu bekleme süresi az olursa gerginlik yaratır ve öğrencileri panikletir, gereğinden çok olursa da zaman kaybına yol açar. İdeal bekleme süresinin 3sn ile 10sn arasında olduğu yapılan araştırmalar sonucu belirlenmiştir. Derslerin içeriklerinin kolay ya da zor olması da bu içeriklere ayrılacak süreyi saptamada göz önünde bulundurulmalıdır. İçerikler arası geçişler de zaman kaybına yol açabilecek başka bir etkidir, iyi düzenlenmelidir. Öğrencilerin dikkatinin dağılmaması için, ders içerisinde çok kısa da olsa bireysel zamanlar tanınmalıdır. Tanınan bu zamanlar kısa süreler olduğu için zaman kaybına yol açmaz. Aksine öğrencinin rahatlamasını ve dikkatini derse yönlmesini sağlar. Öğrencinin devamsızlığının ve okuldan ayrılmalarının önlenmesi de bu boyut içerisinde değerlendirilebilir (Başar, 2014, s.8; Çelik, 2012, s.91-93).

Sınıfta etkili iletişim ortamı oluşturabilmek de sınıf yönetimini etkileyen bir başka boyut olarak karşımıza çıkar. İletişimin yolu kendini ifade etmekten ve karşındakini dinlemekten geçer. İletişim esnasında göz teması, beden dilinin kullanılması, jest ve mimiklerin kullanılması etkiyi artırır. İfadelerin görsel ve işitsel araçların kullanımıyla yer yer desteklenmesi verilmek istenen mesajın zihinde kalmasını kolaylaştırır. Öğretmenlerin iletişim sırasında üç önemli yeterliğe sahip olması gerekmektedir. Olumlu destekleme ile doğru bilinen yanlışları ısrarla ortaya koyabilmeli, empatik cevap verme ile kendisini öğrencisinin yerine koyarak olumlu ilişkiler kurabilmeli, sorun çözme ile sorunları görmezlikten gelmek yerine sınıf iklimini korumak adına öğrencilerle sorunu tartışarak birlikte çözüm önerileri geliştirebilmelidir (Başar, 2014, s.8; Çelik, 2012, s.111-119).

Sınıf ortamında yönetimi etkileyen tüm davranışların düzenlenmesi, sınıf kurallarının oluşturulmasıyla mümkündür. Öğretim dönemi başlamadan önce öğretmen tarafından sınıfın yapısı dikkate alınarak bu kurallar geliştirilmeli, öğrenciler de bu kural planlamasına dâhil edilmelidir. Kural sayısının çok olması kargaşa ve güvensizlik hissi yaratabilir, beş ile sekiz arasında konulacak sınıf kuralı yeterli olacaktır. Öğrencilerin sürece katılması kuralı benimsemesi ve uygulaması açısından önem taşır. Kendilerine

dayatılan kurallar yerine, demokratik bir ortamda kendi kabulleriyle belirlenen kurallara uyma sorumluluğunu daha çok hissederler. Sınıf kurallarına öğrencilerde öz disiplin geliştirme ve sınıf başarısını artırma yönünde güven duyulmalı, öğrencilerin kural altında ezilme psikolojisine girmesine izin vermemek adına aşırı kural odaklı davranışlardan kaçınılmalıdır (Başar, 2014, s.8; Çelik, 2012, s.59-65).

2.1.4. Sınıf Yönetimi Modelleri

Sınıf yönetimi modelleri; tepkisel, önlemsel, gelişimsel ve bütünsel model olarak gruplandırılabilir. Tepkisel model; düzen sağlamaya yönelik ödül-ceza türü yöntemleri de içeren, istenmeyen durum veya davranışın değiştirilmesidir. Önlemsel model; düzen sağlamaya yönelik kurallar, ilgi çekici bir plan-program hazırlığı gibi tedbirleri içeren, istenmeyen davranış ve oluşması muhtemel durumu olmadan önce önlemeye yönelik olan bir modeldir. Gelişimsel model, öğrencilerin düzeylerine uygun uygulamaların gerçekleştirilmesini esas alır. Bütünsel modelde ise önlemsel yönetim esas alınır ama ek olarak öğrencilerin birey olarak da özelliklerinin gözetilmesi, istenen davranışı elde etmek için aksi davranışların nedenlerini tespit edip ortadan kaldırma gibi yöntemler de mevcuttur (Başar, 2014, s.8-12).

Tepkisel modelde davranışlar sonuçları ile yönetilmektedir. Olumlu davranışların tekrarları neticesinde öğrenciye ödül verilerek bu davranışlar ve bu davranışların sürekliliği teşvik edilmekte, olumsuz davranışların tekrarlarında ise öğrenciye ceza verilerek kötü davranışlar üzerinde caydırıcı etki sağlanmaya çalışılmaktadır (Taş, 2017, s.16).

Önlemsel modelde gelecekte olabilecek olayların öngörülerek iyi bir planlama, kaliteli zaman yönetimi ve konulacak kurallarla istenmeyecek davranışların önüne geçebilmek esastır (Taş, 2017, s.17).

Gelişimsel modelde öğrencinin fiziksel, zihinsel ve psikolojik gelişiminin göz önünde bulundurulması söz konusudur. Sınıf yönetimi öğrencinin gelişimine uygun olarak gerçekleştirilir. Bunun için iyi bir öğretmen- öğrenci ilişkisi geliştirmek önem arz eder (Taş, 2017, s.17-18).

Bütünsel modelde ise öğrencinin her türlü gelişimi ve sınıfta gelişebilecek olaylara karşı önlem alınması esastır. Dolayısıyla önlemsel ve gelişimsel modelin birlikte kullanıldığı modeldir denilebilir. Bunlara rağmen öğrencileri derse yoğunlaştırmakta sorun yaşayan öğretmen, ek olarak, öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun ödül ya da ceza sistemini

yani tepkisel modeli de uygulayabilir. Tüm bu modeller sınıf yönetimi esnasında gerekli görüldüğü şekilde ayrı ayrı ya da birkaçı bir arada kullanılabilir (Başar, 2014, s.12; Taş, 2017, s.18).

2.2.Beden Eğitimi Dersinde Sınıf Yönetimi

Beden eğitiminde diğer alanlardan farklı olarak; öğrencinin fiziksel hareketler yoluyla eğitilmesi söz konusudur. Bireyin beden ve ruh sağlığını, fiziksel becerilerini geliştirmeye yönelik, koşullara ve öğrencilerin sahip olduğu özelliklere göre değişebilen, jimnastik, oyun ve spor çalışmalarının bütünüdür. İyi bir beden eğitimi öğretmeni, sahip olduğu teorik donanımı ve gelişmiş fiziksel becerilerini öğrencilerine etkili şekilde aktarıp uygulamalarla geliştirmelerine yardımcı olmalıdır (Tamer ve Pulur, 2001, s.41; Uğur, 2006, s.56).

Geleneksel sınıf yönetiminde öğretmen merkezdeydi. Beden eğitiminde bu öğretmen merkezli yaklaşımda, öğretmen program amaçlarını başarılmasını istediği şekilde planlar. Öğrencilerinin kişisel yeteneklerini göz ardı ederek hepsinden başarı beklentisi içerisine girer. Katı kurallarla ve denenmiş, geleneksel yöntemlerle sınıfı yönetir (Nebioğlu, 2006, s. 125-126).

Çağdaş sınıf yönetiminde öğrenci merkezli yaklaşım söz konusuydu. Beden eğitiminde öğrenci merkezli öğretim yaklaşımında, öğretmen program amaçlarını öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarına göre planlar. Bütün öğrencilerin ulaşması için bir performans düzeyi belirlenmez, performans düzeyi bireyselleştirilir ve her öğrencinin kendi kapasitesi göz önünde bulundurulur. Her konuda esnektir, yenilik ve gelişimlere açıktır (Nebioğlu, 2006, s. 126).

Beden eğitimi derslerinin spor kıyafetlerle sınıf dışı ortamlarda, daha çok rahatlık ve özgürlük hissi aşılayan bir atmosferde yapılması; öğrenme için oluşturulması beklenen uygun ortamın oluşturulmasını zorlaştırabilmekte ve disiplin açısından olumsuzluk yaratabilmektedir. Bu olumsuzluklar öğretmenin kontrolünden çıkarsa ders verimi düşmekte ve öğrenme ortamından uzaklaşılmasına sebep olmaktadır. Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği niteliklere sahip olabilmek bu bakımdan beden eğitimi derslerinde daha da önem kazanır (Tortu, 2012, s.4).

Disiplinsiz öğrenci davranışları, öğretmen otoritesinden ziyade zamanın iyi yönetilmesi, doğru planlama ve etkili bir liderlik yaklaşımıyla öğretim için kullanılacak zamanın

artırılmasıyla azaltılabilir. Yapılan çeşitli araştırmalarda disiplini bozan durumlara sebep olan sorunlar arasında, olumsuz öğrenci davranışları, aktiviteye katılmama, aktiviteyi bırakma, saldırganlık, uygun kıyafetle derse katılmama, izinsiz konuşma, ders akışını bozma gibi sorunlar sayılabilir (Ünlü, 2008, s.64).

Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimini sergileyecekleri alanlar genellikle okul bahçeleri ve spor salonlarıdır. Beden eğitimi dersleri ders ortamı ve ders içeriği gibi sebeplerle yarattığı rahatlık hissi dolayısıyla bile sınıf yönetimi açısından diğer branş dersleri ile farklılıklar içermektedir. Öğrencilerle sınıftan daha büyük bir alanda ders yapılması öğrencilerin hareket alanlarının geniş olmasına, dolayısıyla öğretmenin sınıf hâkimiyetinin zorlaşmasına neden olacak, bunlar da öğretmenin dikkatini hiçbir zaman ders yapılan ortamdan ayırmamasını gerektirecektir. Bu nedenle beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf dinamiğini yüksek tutması, öğrencilerin ders boyunca aktif olmasını, öğrencilerin denetimini ve sınıfın yönetimini sağlaması için üstüne düşen görev artmaktadır.

Beden eğitimi öğretmenleri, sınıf yönetimi açısından pek çok faktörün etkisindedirler. Örneğin; farklı fiziksel mekânlar, gerçekleştirilmesi beklenen etkinliklerin öğrenciler tarafından anlaşılmasının zor olabilmesi, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışlarının bir bütün olarak geliştirilmesi gerekliliği, tüm eğitim süreci içerisinde beden ele alınması, öğrencilerin birbirleriyle etkileşimleri ve bu etkileşimlerin çok boyutlu olabilmesi, öğretmen ve öğrenciler arasındaki etkileşimler beden eğitimi dersinde sınıf yönetimi davranışlarını zorlayacak etkenler olarak karşılımlarına çıkabilmektedir (Ünlü ve Aydos, 2010).

2.3. Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Anlayışları

Öğretmenler meslek hayatları boyunca okullarda eğitim politikaları ve uygulamalarındaki hızlı değişimler, bilimsel ve teknolojik gelişmeler, kalite ve başarı beklentileri, sınav baskıları, istismar ve şiddet olayları gibi pek çok durumla karşı karşıya gelirler. Değişen koşullardan etkilenen eğitim- öğretim sistemleri içerisinde öğretmenlerin bu değişime liderlik edebilme yeterliği giderek daha önemli bir yer tutmaktadır. Liderler ileriye görebilen, vizyon sahibi, ekip ruhu taşıyan, “ben” değil “biz” diyebilen, kendisiyle birlikte çalışma arkadaşlarının da gelişimlerini önemseyip destekleyen, onlara güvenen bireylerdir. Lider öğretmenler de bu bağlamda öğrencilerini, velileri ve öğretmen arkadaşlarını

üretmeye ve çalışmaya teşvik eden, gönül desteğini esirgemeyerek içsel isteklilik yaratabilen kişilerdir (Karabağ Köse, 2018, s.227-229).

Öğretmenlerin liderlik tarzı onların kişisel özelliklerinin eğitim politikaları, okul yönetimi, öğrenci potansiyelleri, öğretilen konu gibi etkenlerle harmanlanmasıyla ortaya çıkar. Öğretmen otoriter, demokrat ya da vurdumduymaz bir liderlik anlayışında olabilir. (Tertemiz, 2003, s.69).

2.3.1. Otokratik Sınıf Yönetimi

Öğretmen bu yönetim anlayışı içerisinde öğrencilerinden uzak, mevcut sınıf kurallarına sıkı sıkıya bağlı ve otoriter bir davranış sergileme eğilimindedir. Öğrencilerine grup tartışmaları, şakalaşmalar gibi konularda taviz vermez. Tek karar ve denetleme mercii kendisidir. Emirlerinin öğrenciler tarafından sorgulanmadan yerine getirilmesini ister. Aksi takdirde katı disiplin uygulamalarına başvurmaktan çekinmez. Öğretmen, karar verip belirlediği hedeflere öğrencilerini ulaştırmak adına cezalara ve psikolojik baskıya başvurma eğilimi gösterir (Ağaoğlu, 2007, s.30; Gündüzalp, 2017, s.219).

2.3.2. Demokratik Sınıf Yönetimi

Demokratik yönetim anlayışında öğretmen otokratik anlayışta olduğu gibi katı tutumlar içerisinde değildir. Kuralları kendi kararlarıyla koyup uyulması için sert bir tutum sergilemek yerine, kural oluşturma ve karar alma süreçlerine öğrencileri de dahil eder. Öğrencileri pasifize etmez. Demokratik yönetim anlayışında öğretmen -öğrenci ilişkileri daha sevecen ve yapıcıdır. Olaylar ve davranışlar olumlama yapılarak değerlendirilir ve hedefe ulaşmada baskı ve cezalar yerini ödül, övgü ve teşviğe bırakır (Ağaoğlu, 2007, s.31; Gündüzalp, 2017, s.219).

2.3.3. Serbest Sınıf Yönetimi

Serbest (vurdumduymaz, ilgisiz) yönetim anlayışı içerisinde olan öğretmenler mesleki hiçbir yetki kullanmaksızın öğrencileri kendi hallerine bırakırlar. Kural koyma ve problem çözümünde öğrenciler kendi başlarındadırlar. Öğretmen sadece öğrencileri talep ederse onlara kaynak sağlayıp görüş bildirir (Erdoğan, 2001, s.18).

2.4.İlgili Araştırmalar

Ünlü (2008), doktora tezinde yapmış olduğu çalışmada; beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlik algıları ve sınıf yönetimi davranışlarını, cinsiyet, mesleki kıdem, spor branşı, hizmet içi eğitim alma durumları, çalıştıkları okul düzeyi, çalıştırdıkları okul takımlarında derece alma durumu ve düzenli olarak spor yapma değişkenleri açısından karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Karşılaştırmalı İlişkisel Tarama Modeli kullanarak gerçekleştirilen araştırmada verilerin analizinde “Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Ağırlıklı Ortalama, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ve t. Testi” teknikleri kullanılmıştır. Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlik algıları ile sınıf yönetimi davranışları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Sonuç olarak, algı düzeyi yüksek olan öğretmenlerin sınıf yönetimi davranışları da daha olumludur (s.iii).

Tuncel (2011), yapmış olduğu çalışmada sınıf içi öğretmen davranışlarını beden eğitimi ve diğer branş öğretmenleri açısından karşılaştırmayı hedeflemiştir. Çalışma grubunu Ankara Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, 2007-2008 öğretim yılı Okul Deneyimi dersi kapsamında uygulamaya gidilen dört ilköğretim okulunun katılımında gönüllü olan 67 branş öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Büyüköztürk ve ark. (2004) tarafından geliştirilen “Sınıf İçi Öğretmen Davranışları Ölçeği” (SÖDÖ) kullanılmıştır. Ölçek Likert tipi beşli derecelendirilmiş 27 maddeden oluşmaktadır. (her zaman =5, hiçbir zaman =1) Ölçekteki maddelerin tamamı olumlu maddelerdir. Ölçekten alınacak en düşük puan 27, en yüksek puan 135’dir. Ölçekten alınan yüksek puan, öğrenci merkezli öğretmen davranışlarının sıklıkla gösterildiğini ifade etmektedir. Araştırma sonucuna göre; öğretmenlerin sınıf içinde öğrenci merkezli davranışları genellikle sergiledikleri tespit edilmiştir.

Uğur (2006), yüksek lisans tezinde Ankara’da ortaöğretimde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi yaklaşımları ve karşılaştıkları sorunları saptamayı hedeflemiştir. Literatür taraması yapılmış ve gerekli bilgiler verilmiştir. Araştırma için ayrıca ortaöğretimde görev yapan öğretmenlere bir anket uygulanmıştır. Bu anketten elde edilen verilerle araştırmanın problemine çözüm aranmıştır. Araştırmada veriler anket uygulanarak toplanmıştır. Hizmet içi durum değerlendirmesi ve cinsiyet değerlendirmelerinde t-testi kullanılmıştır. Kıdem değerlendirilmesinde ise anova testi uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmede ve değerlerin bulunmasında ise istatistik paket programı “SPSS 10.0” kullanılmıştır. Çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi yaklaşımı olarak tepkisel yöntem kullandıkları sonucuna varılmıştır. Dersin

işlenişi için gerekli tesis, ekipman, fiziksel ortam gibi konularda okul yönetimi ve diğer branş öğretmenlerinin destek vermemesi, velilerin ilgisiz olması, öğrencilerin kılık-kıyafet sorunları ile karşılaştıkları tespit edilmiştir (s.i).

Katmış (2019), yüksek lisans çalışmasında Çorum’ da ortaöğretim okullarında görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sınıf yönetimi anlayışlarına ilişkin tutumlarının belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Elde edilen veriler araştırmacı tarafından geliştirilen, kırk maddeden oluşan ve beşli likert ölçeği tipinde hazırlanan “Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Anlayışları” ölçeği ile toplanmıştır. Yapılan pilot çalışmalar sonucunda madde sayısı dördü “demokratik sınıf yönetimi”, dördü “otokratik sınıf yönetimi” ve dördü ise “ilgisiz sınıf yönetimi” anlayışını ölçecek maddelerden oluşan 12 maddeye indirgenmiştir. Yapılan testler sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin ilgisiz sınıf yönetimi anlayışları arasında cinsiyetler bakımından istatistiksel anlamda fark olduğu görülmüştür. Okul türü değişkenine göre beden eğitimi öğretmenlerinin ilgisiz sınıf yönetimi anlayışı bakımından Spor Lisesi öğrencilerinin puanları diğer okullardaki (Fen Lisesi, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Anadolu Lisesi, Anadolu İmam Hatip Lisesi) öğrencilerin puanlarından yüksek çıkmıştır (s. xii).

Ünlü ve Aydos (2010), yaptıkları çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışlarını tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırmada karşılaştırmalı ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Veriler, “Beden Eğitimi Öğretmenleri Sınıf Yönetimi Davranışları Ölçeği” ile toplanmıştır. Sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışlarının seviyesinin olumlu olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, cinsiyet değişkeni değerlendirmesi bulgularında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır ve buna göre kadın beden eğitimi öğretmenlerinin erkek meslektaşlarına göre daha olumlu davranışlar sergiledikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Kıdem ve hizmet içi eğitim alıp almama değişkenlerine göre ise sınıf yönetimi davranışları ölçeğinden elde edilen puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Şahin ve Altunay (2011), çalışmalarında ilköğretim öğretmenlerinin sergiledikleri sınıf yönetimi davranışlarını ve bu davranışların öğretmenlerin hangi karakter özelliklerine göre biçimlendiğini saptamayı amaçlamışlardır. Araştırma verileri araştırmacıların geliştirmiş olduğu kırk maddeden oluşan “Sınıf Yönetimi Ölçeği” ile toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre cinsiyete göre ölçeğin alt boyutlarından olan uyarma davranışları bakımından erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre puanları daha yüksektir.

Branşlara göre bakıldığında, sınıf öğretmenliği dalındaki öğretmenlerin, diğer branşlara göre sınıf yönetimi davranışlarının daha olumlu olduğu görülmektedir.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemine ilişkin açıklamalar bulunmaktadır. Araştırmanın modeli, evreni ve örneklemini, verilerin toplanmasında kullanılan ölçek ve form, veri toplama aracının prensipleri ve verilerin analizlerinde kullanılan yöntemler burada açıklanmıştır.

3.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, mevcut durumu ortaya koymayı amaçlayan betimsel taramaya ve ilişkisel taramaya yönelik bir model kullanılmıştır.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesneleri herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez.

İlişkisel tarama modelleri de iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 1994, s.81).

3.2.Araştırmanın Evren ve Örneklemini

Araştırma evrenini Siirt ilindeki MEB'e bağlı ilköğretim okulları ikinci kademedeki görev yapan beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branşlardan öğretmenler oluşturmuştur.

Araştırmada söz konusu olan diğer branşlar; MEB' in Talim Terbiye Kurulunca belirlenen

ilköğretim kurumları haftalık ders çizelgesinde, ilköğretim ikinci kademedede en az üç sınıf düzeyinde okutulması zorunlu derslerden olan, matematik, Türkçe, sosyal bilgiler, fen bilimleri, yabancı dil, din kültürü ve ahlak bilgisi, görsel sanatlar ve müzik branşlarıdır.

Katılımcıların 164'ü kadın, 114'ü erkek öğretmenlerden oluşur.

Araştırmanın örneklemini ise bu öğretmen branşlarının her birinden rastgele örneklem yöntemi ile seçilen, 30'ar kişilik gruplar oluşturmuştur.

Rastgele örneklemede esas olan ana kütledeki her elemanın örneklem içine girebilme olasılığının eşit olmasıdır. Rastgelelik sağlandıkça araştırma sonucunun sağlıklı olması da kolaylaşır.

3.3.Verilerin Toplanması

Çalışmada “Sınıf Yönetimi Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenlerden ayrıca “Kişisel Bilgi Formu” doldurmaları da istenmiştir.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Öğretmenlerin görev yaptıkları ilçe, görevde bulundukları hizmet yılı, öğretmenlik branşları, cinsiyetleri ve yaşlarının öğrenilmesi için “Kişisel Bilgi Formu” örneklem grubuna uygulanmıştır.

3.3.2. Sınıf Yönetimi Ölçeği

Şahin ve Altunay (2011) tarafından geliştirilen “Sınıf Yönetimi Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek yedi alt boyut ve 40 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmış ve Cronbach-Alfa Güvenilirlik Katsayısı 0,90 olarak saptanmıştır.

Sınıf Yönetimi Ölçeği 5’li likert ölçeğine göre değerlendirilmiştir. Maddelerin yanıt seçenekleri şöyle sıralanmaktadır:

1) Hiç katılmıyorum, 2) Katılmıyorum, 3) Kararsızım, 4) Katılıyorum, 5) Tümüyle katılıyorum.

Ölçeğin alt boyutlarının Cronbach-Alfa güvenilirlik katsayıları şöyledir: Derse başlama ve ilgi çekme davranışları (0,78), cezalandırma davranışları (0,78), etkileşimsel davranışlar (0,80), ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları (0,80), uyarma davranışları (0,61), demokratik davranışlar (0,62), beklenti ve kurallara uyma davranışları (0,46). Ölçeğin tamamının açıkladığı toplam varyans %50,05 ve Cronbach-Alfa güvenilirlik katsayısı ise 0,90'dır.

3.4.Verilerin Analizi ve Değerlendirme

Araştırmada elde edilen veriler yapılan veri temizlemesinden sonra SPSS 20.0 (Statistical Package for Social Sciences for Windows) paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Veri analizi öncesi verilerin normal dağılıp dağılmadığı test edilmiştir. Verilerin analizinde; çoklu karşılaştırmalarda ANOVA testi (Çoklu karşılaştırma tekniği olarak Post Hoc tekniği), ikili karşılaştırmalarda ise Independent Samples-T Testi kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUM

Tablo 1

Katılımcıların Demografik Özellikleri ve Bilgileri

Değişken	Frekans	Yüzde
Cinsiyet		
Kadın	164	%59
Erkek	114	%41
Brans		
Fen Bilimleri	35	%12,5
Türkçe	33	%11,9
Yabancı Dil	30	%10,8
Müzik	30	%10,8
Beden Eğitimi	30	%10,8
Sosyal Bilgiler	30	%10,8
Görsel Sanatlar	30	%10,8
Matematik	30	%10,8
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	30	%10,8
Yaş		
24 ve altı	42	%15,1
25-32 arası	210	%75,5
32-38 arası	23	%8,3
39-45 arası	3	%1,1
Hizmet Süresi		
1-2	119	%42,8
3-6	139	%50
7-10	14	%5,0
11-15	4	%1,4
16 ve üzeri	2	%0,7
İlçe		
Merkez	83	%29,9
Pervari	68	%24,5
Şirvan	28	%10,1
Kurtalan	30	%10,8
Baykan	29	%10,4
Tillo	10	%3,6
Eruh	30	%10,8

Araştırmaya, fen bilgisi (n=35, %12,5), Türkçe (n=33, %11,9), yabancı dil (n=30, %10,8), müzik (n=30, %10,8), beden eğitimi (n=30, %10,8), sosyal bilgiler (n=30, %10,8), görsel

sanatlar (n=30, %10,8), matematik (n=30, %10,8), din kültürü ve ahlak bilgisi (n=30, %10,8) alanlarından; 164 kadın (%59) ve 114 (%41) erkek öğretmen katılmıştır. Katılımcıların %15,1'i 24 yaş ve altı (n=42), %75,5'i 25-32 yaş arası (n=210), %8,3'ü 32-38 yaş arası (n=23), %1,1'i 39-45 yaş arası (n=3) olduklarını belirtmiştir. Katılımcılar hizmet süre aralıklarını 1-2 yıl (n=119, %42,8), 3-6 yıl (n=139, %50), 7-10 yıl (n=14, %5), 11-15 yıl (n=4, %1,4), 16 yıl ve üzeri (n=2, %0,7) şeklinde beyan etmiştir. Katılımcılar Siirt ilinin Merkez (n=83, %29,9), Pervari (n=68, %24,5), Şirvan (n=28, %10,1), Kurtalan (n=30, %10,8), Baykan (n=29, %10,4), Tillo (n=10, %3,6), Eruh (n=30, %10,8) ilçelerinde görev yapmaktadır.

Tablo 2

Araştırma Değişkenlerinin Normal Dağılım Analizleri

	$\bar{X} \pm SS$	Skewness	Kurtosis
Derse başlama ve ilgi çekme davranışları	4,29±0,40	-,757	1,747
Cezalandırma davranışları	1,83±0,60	,673	,449
Etkileşimsel davranışlar	4,27±0,37	,208	-,482
İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları	4,29±0,43	-,064	-,517
Uyarma davranışları	3,96±0,55	-,261	1,244
Demokratik davranışlar	4,00±0,51	,311	-,347
Beklenti ve kurallara uyma davranışları	4,04±0,49	,150	-,434

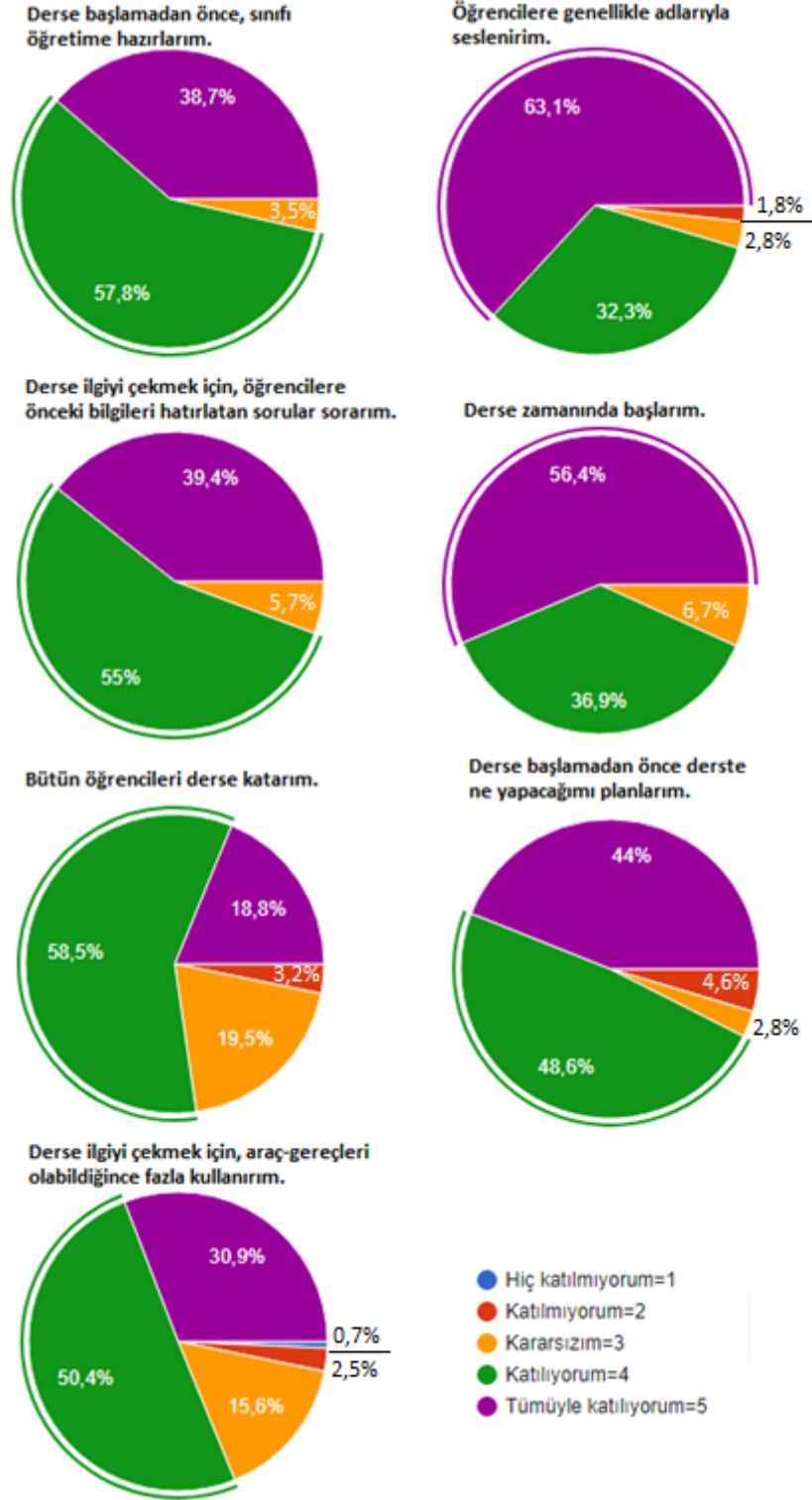
Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini saptamak için Skewness (Çarpıklık) ve Kurtosis (Basıklık) normallik katsayı değerlerine bakılmıştır. Bu değerlerin -1.96 ile +1.96 arasında olması verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmektedir (Can, 2014; s.81-85).

Tablo 2'de yer alan normallik sonuçlarının, literatürde belirtilen bu değerlerin arasında olduğu görülmektedir.

Tablo 2' ye bakıldığında sınıf yönetimi ölçeğinin alt boyutları ortalama ve standart sapma değerleri; derse başlama ve ilgi çekme davranışları alt boyutunda ortalama 4,29±SS 0,40, cezalandırma davranışları alt boyutunda ortalama 1,83±SS 0,60, etkileşimsel davranışlar alt boyutunda ortalama 4,27±SS 0,37, ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları alt boyutunda ortalama 4,29±SS 0,43, uyarma davranışları alt boyutunda ortalama 3,96±SS

0,55, demokratik davranışlar alt boyutunda ortalama $4,00 \pm SS 0,51$, beklenti ve kurallara uyma davranışları alt boyutunda ortalama $4,04 \pm SS 0,49$ olarak bulunmuştur.

4.1. Alt Problem 1-Derse başlama ve ilgi çekme davranışları değerlendirmesi

Şekil 1. Derse başlama ve ilgi çekme davranışları soruları ve yanıt yüzdeleri

Derse başlama ve ilgi çekme davranışları değişkeninde tüm branş öğretmenlerine ders öncesi hazırlık yapılması, öğrencilerine ismiyle seslenmesi, geçmiş bilgilerle ilgili sorular sorma, dersi vaktinde başlatma, tüm öğrencilerin derse katılımını sağlama, planlama ve araç-gereç kullanımına yönelik sorular yöneltilmiştir (Şekil 1).

Tablo 3

Derse Başlama ve İlgi Çekme Davranışlarına Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p	Post Hoc
Derse başlama ve ilgi çekme davranışları	1. Fen Bilimleri	4,43±,31	13,255	0,000**	1>2, 3>2, 6>2, 6>8, 6>9, 3>8, 3>9, 4>8, 5>8, 7>8
	2. Türkçe	4,15±,31			
	3. Yabancı Dil	4,53±,19			
	4. Müzik	4,27±,27			
	5. Beden Eğitimi	4,31±,46			
	6. Sosyal Bilgiler	4,51±,18			
	7. Görsel Sanatlar	4,42±,26			
	8. Matematik	3,81±,53			
	9. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	4,14±,39			
**p<0.01, *p<0.05					

Tablo 3'te derse başlama ve ilgi çekme davranışları değişkeninde branşlar arasındaki farklar verilmiştir. Analizler branşlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu göstermiştir. Buna göre, fen bilimleri öğretmenlerinin puanları Türkçe öğretmenlerinden yüksektir. Türkçe öğretmenlerinin puanları yabancı dil ve sosyal bilgiler öğretmenlerinden daha düşüktür. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin puanları matematik ve din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinden daha yüksektir. Yabancı dil öğretmenlerinin puanları matematik ve din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinden daha yüksektir. Beden eğitimi, müzik ve görsel sanatlar öğretmenlerinin derse başlama ve ilgi çekme davranışlarına verdikleri puanlar matematik öğretmenlerinin puanlarından daha yüksektir.

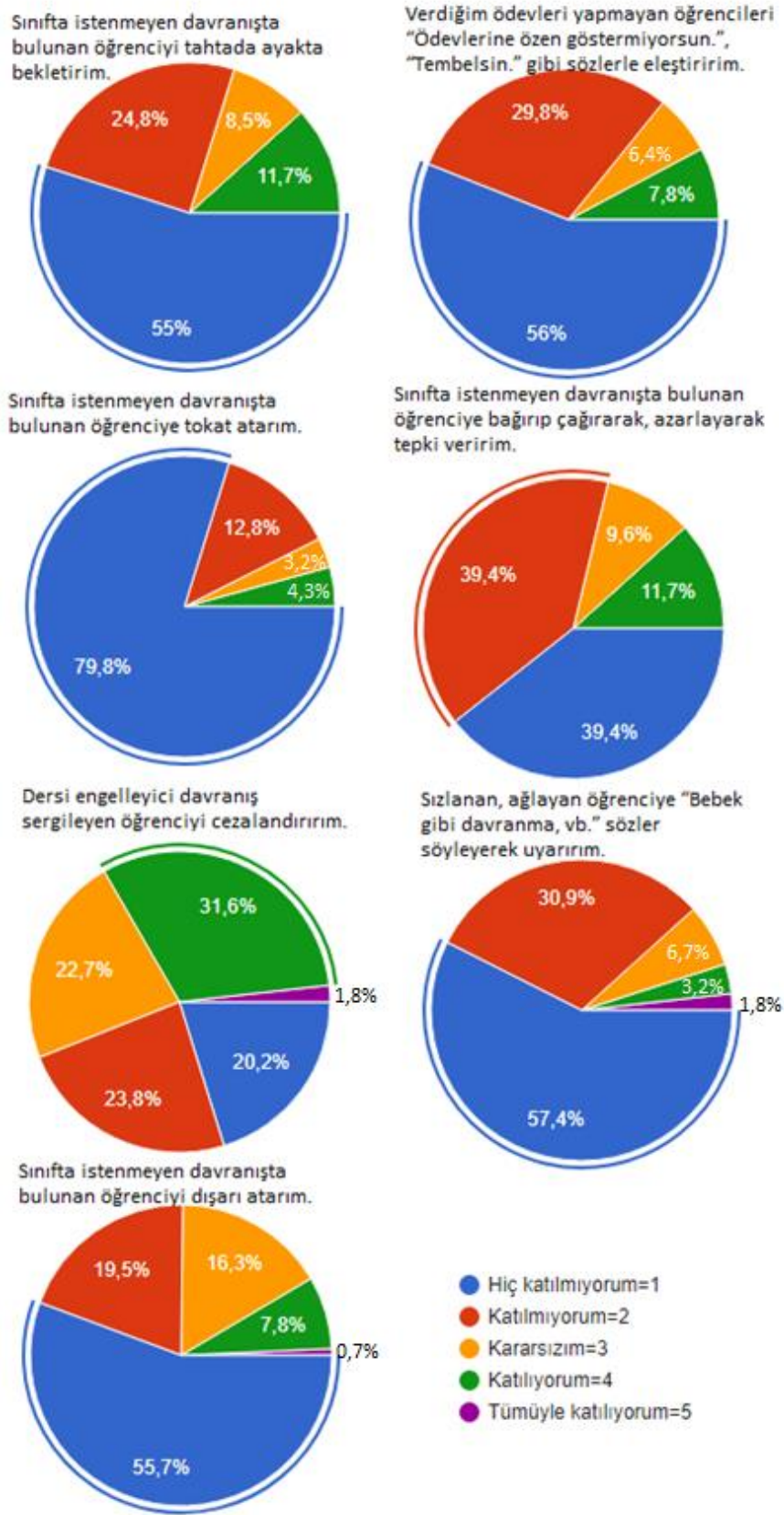
Tablo 4'te derse başlama ve ilgi çekme davranışlarına göre yaş grupları, görev yerleri, hizmet süre grupları arasındaki farklılığa ilişkin yapılan analizlerde yaş grupları, görev yerleri, hizmet süre grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı ortaya konulmuştur.

Tablo 4

Derse Başlama ve İlgi Çekme Davranışlarına Göre Yaş Grupları, Görev Yerleri, Hizmet Süre Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Yapılan Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p
Derse başlama ve ilgi çekme davranışları (Yaş Grupları)	24 yaş ve altı	4,19±,23	1,832	,142
	25-32 arası	4,29±,43		
	32-38 arası	4,39±,30		
	39-45 arası	4,57±,42		
		$\bar{X} \pm SS$	F	p
Derse başlama ve ilgi çekme davranışları (Görev yerleri)	Merkez	4,35±,38	,961	,452
	Pervari	4,25±,40		
	Şirvan	4,35±,40		
	Kurtalan	4,28±,34		
	Baykan	4,26±,40		
	Tillo	4,11±,52		
	Eruh	4,24±,41		
		$\bar{X} \pm SS$	F	p
Derse başlama ve ilgi çekme davranışları (Hizmet süreleri)	1. 1-2	4,29±,36	,549	,700
	2. 3-6	4,27±,43		
	3. 7-10	4,38±,25		
	4. 11-15	4,50±,47		
	5. 16 ve üzeri	4,35±,30		
**p<0.01, *p<0.05				

4.2. Alt Problem 2- Cezalandırma davranışları değerlendirilmesi

Şekil 2. Cezalandırma davranışları soruları ve yanıt yüzdeleri

Cezalandırma davranışlarında öğretmenlere; istenmeyen davranışlar sergileyen ya da ödevlerini yapmayan öğrencilere yönelik tutumlarının nasıl olacağıyla ilgili sorular yöneltilmiştir (Şekil 2).

Tablo 5

Cezalandırma Davranışlarına Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p	Post Hoc
Cezalandırma davranışları	1. Fen Bilimleri	1,72±,56	3,133	0,002*	3<9, 3<8
	2. Türkçe	1,86±,76			
	3. Yabancı Dil	1,51±,52			
	4. Müzik	1,97±,65			
	5. Beden Eğitimi	1,79±,72			
	6. Sosyal Bilgiler	1,64±,38			
	7. Görsel Sanatlar	1,85±,44			
	8. Matematik	2,03±,67			
	9. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	2,10±,36			
**p<0.01, *p<0.05					

Tablo 5’te cezalandırma davranışlarında branşlar arasındaki farklar gösterilmiştir. Analizler, branşlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğunu göstermiştir.

Cezalandırma davranışları alt boyutu incelemesinde dikkat edilmesi gereken nokta bu alt boyuta ait yedi maddenin öğrenci psikolojisi üzerinde olumsuz etkilere sebep olabilecek olmasıdır. Bu davranışların sergilenme seviyesinin düşük olması diğer alt boyutların aksine olumlu bir yaklaşımın olduğuna işaret eder.

Buna göre, yabancı dil öğretmenlerinin cezalandırma davranışları alt boyutundaki puanlarının matematik ve din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin puanlarından daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Cezalandırma davranışlarına göre yaş grupları, görev yerleri, hizmet süre grupları arasındaki farklılığa ilişkin yapılan analizlerde yaş grupları, görev yerleri, hizmet süre grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı ortaya konulmuştur (Tablo 6).

Tablo 6

Cezalandırma Davranışlarına Göre Yaş Grupları, Görev Yerleri, Hizmet Süre Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Yapılan Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p
Cezalandırma Davranışları (Yaş Grupları)	24 yaş ve altı	1,80±,62	,257	,856
	25-32 arası	1,82±,56		
	32-38 arası	1,93±,85		
	39-45 arası	1,90±,78		
		$\bar{X} \pm SS$	F	p
Cezalandırma Davranışları (Görev yerleri)	Merkez	1,79±,62	,318	,927
	Pervari	1,82±,61		
	Şirvan	1,83±,57		
	Kurtalan	1,84±,53		
	Baykan	1,91±,55		
	Tillo	2,01±,93		
	Eruh	1,80±,57		
		$\bar{X} \pm SS$	F	p
Cezalandırma Davranışları (Hizmet süreleri)	1. 1-2 yıl	1,81±,65	1,389	,238
	2. 3-6 yıl	1,83±,54		
	3. 7-10 yıl	1,72±,49		
	4. 11-15 yıl	2,39±1,23		
	5. 16 yıl ve üzeri	2,35±,10		
**p<0.01, *p<0.05				

4.3. Alt Problem 3- Etkileşimsel davranışlar değerlendirme

Etkileşimsel davranışlarda ders işleyişi sırasında öğrencilerle göz teması kurma, güler yüzlü olma, jest ve mimik kullanımı, şakalaşma, söz hakkı tanıma, sorunlarla ilgilenme gibi soruların cevapları aranmıştır (Şekil 3).

Şekil 3. Etkileşimsel davranışlar soruları ve yanıt yüzdeleri

Tablo 7’de etkileşimsel davranışlarda branşlar arasındaki farklar verilmiştir. Analizler, branşlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Buna göre, matematik öğretmenlerinin puanları yabancı dil, beden eğitimi ve sosyal bilgiler öğretmenlerinden düşüktür.

Tablo 7

Etkileşimsel Davranışlara Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p	Post Hoc
Etkileşimsel davranışlar	1. Fen Bilimleri	4,28±,36	3,701	0,000**	8<3, 8<5, 8<6
	2. Türkçe	4,27±,44			
	3. Yabancı Dil	4,40±,32			
	4. Müzik	4,28±,30			
	5. Beden Eğitimi	4,39±,35			
	6. Sosyal Bilgiler	4,35±,50			
	7. Görsel Sanatlar	4,23±,22			
	8. Matematik	3,97±,30			
	9. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	4,26±,35			
**p<0.01, *p<0.05					

Tablo 8’de etkileşimsel davranışlara göre hizmet süre grupları arasındaki farklılığa ilişkin analizler gösterilmiştir. Hizmet süre grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre 1-2 yıl arasında hizmet süresi olan öğretmenlerin puanları 3-6 ve 7-10 arasında olanlardan daha düşüktür.

Tablo 8

Etkileşimsel Davranışlara Göre Hizmet Süreleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p	Post hoc
Etkileşimsel davranışlar (Hizmet süreleri)	1. 1-2	4,13±,34	9,414	,000**	1<2, 1<3
	2. 3-6	4,37±,36			
	3. 7-10	4,50±,35			
	4. 11-15	4,46±,54			
	5. 16 ve üzeri	4,00±,00			
**p<0.01, *p<0.05					

Tablo 9

Etkileşimsel Davranışlara Göre Yaş Grupları ve Görev Yerleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Yapılan Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p
Etkileşimsel Davranışlar (Yaş Grupları)	24 yaş ve altı	4,22±,34	2,533	,057
	25-32 arası	4,26±,37		
	32-38 arası	4,47±,38		
	39-45 arası	4,33±,57		
		$\bar{X} \pm SS$	F	p
Etkileşimsel Davranışlar (Görev yerleri)	Merkez	4,31±,35	,663	,680
	Pervari	4,28±,41		
	Şirvan	4,20±,34		
	Kurtalan	4,23±,37		
	Baykan	4,20±,30		
	Tillo	4,37±,41		
	Eruh	4,29±,42		
**p<0.01, *p<0.05				

Tablo 9’da etkileşimsel davranışlara göre yaş grupları ve görev yerleri arasındaki farklılığa ilişkin yapılan analizlerde yaş grupları ve görev yerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı ortaya konulmuştur.

4.4. Alt Problem 4- İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları değerlendirmesi

İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışlarında öğretmenlere derste yaşanan sorunlara getirilebilecek çözümlere ve öğrencinin dikkatini derste tutmak için yapılabileceklerle yönelik sorular yöneltilmiştir (Şekil 4).

Şekil 4. İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları soruları ve yanıt yüzdeleri

Tablo 10’da ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışlarında branşlar arasındaki farklılıklar verilmiştir.

Analizler, branşlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğunu göstermiştir. Buna göre, matematik öğretmenlerinin puanları fen bilimleri, yabancı dil, müzik, sosyal bilgiler, görsel sanatlar, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinden daha düşüktür.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin puanları Türkçe ve beden eğitimi öğretmenlerinden daha yüksektir.

Tablo 10

İlgiyi Sürdürme ve Sorun Çözme Davranışlarına Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p	Post Hoc
İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları	1. Fen Bilimleri	4,43±,41	9,928	0,000**	
	2. Türkçe	4,18±,47			
	3. Yabancı Dil	4,47±,33			8<1,
	4. Müzik	4,32±,41			8<3,
	5. Beden Eğitimi	4,14±,53			8<4,
	6. Sosyal Bilgiler	4,58±,31			8<6,
	7. Görsel Sanatlar	4,38±,32			8<7,
	8. Matematik	3,84±,24			8<9,
	9. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	4,29±,28			2<6,
5<6,					
**p<0.01, *p<0.05					

Tablo 11’de ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışlarına göre yaş grupları ve görev yerleri arasındaki farklılığa ilişkin yapılan analizlere yer verilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre yaş grupları ve görev yerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı ortaya konulmuştur.

Tablo 12’de ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışlarına göre hizmet süre grupları arasındaki farklılığa ilişkin analizler gösterilmiştir. Hizmet süre grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre 1-2 yıl arasında hizmet süresi olan öğretmenlerin puanları 3-6 arasında olanlardan daha düşüktür.

Tablo 11

İlgiyi Sürdürme ve Sorun Çözme Davranışlarına Göre Yaş Grupları ve Görev Yerleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Yapılan Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p
İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları (Yaş Grupları)	24 yaş ve altı	4,15±,27	1,818	,144
	25-32 arası	4,32±,45		
	32-38 arası	4,31±,42		
	39-45 arası	4,41±,28		
		$\bar{X} \pm SS$	F	p
İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları (Görev yerleri)	Merkez	4,36±,40	,627	,709
	Pervari	4,27±,46		
	Şirvan	4,27±,34		
	Kurtalan	4,32±,40		
	Baykan	4,22±,38		
	Tillo	4,20±,56		
	Eruh	4,27±,50		
**p<0.01, *p<0.05				

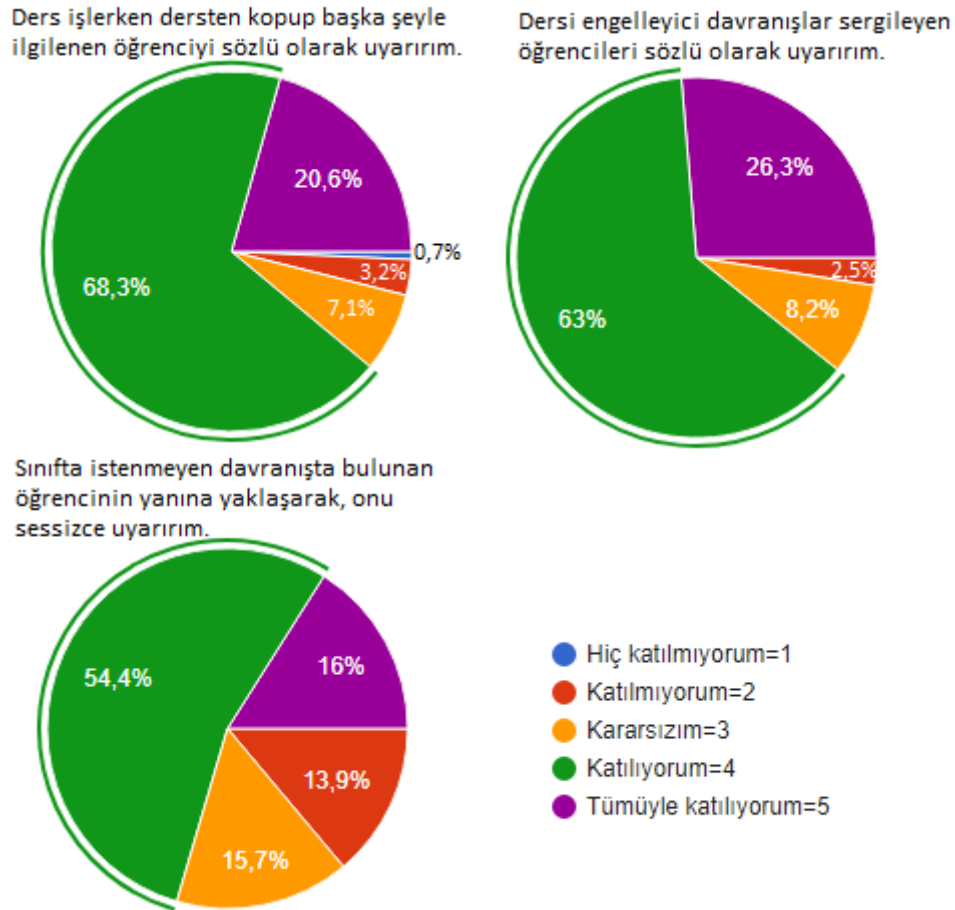
Tablo 12

İlgiyi Sürdürme ve Sorun Çözme Davranışlarına Göre Hizmet Süre Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p	Post hoc
İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları (Hizmet süreleri)	1. 1-2 yıl	4,23±,38	2,662	,033*	1<3
	2. 3-6 yıl	4,32±,45			
	3. 7-10 yıl	4,59±,45			
	4. 11-15 yıl	4,12±,56			
	5. 16 yıl ve üzeri	4,25±,00			
**p<0.01, *p<0.05					

4.5. Alt Problem 5- Uyarma davranışları değerlendirilmesi

Uyarma davranışları değerlendirmesinde öğretmenlere istenmeyen davranış sergileyen ya da dersi dinlemeyen öğrencilere sesli ya da yanına gidip sessiz olarak sözlü uyarı yapılmasına yönelik sorular sorulmuştur (Şekil 5).

Şekil 5. Uyarma davranışları soruları ve yanıt yüzdeleri

Tablo 13'te uyarma davranışlarında branşlar arasındaki farklılıklar gösterilmiştir. Analizler, branşlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar belirlemiştir. Buna göre, fen bilimleri öğretmenlerinin puanları yabancı dil ve görsel sanatlar öğretmenlerinden düşüktür. Matematik öğretmenlerinin puanları yabancı dil, sosyal bilgiler ve görsel sanatlar öğretmenlerinden daha düşüktür. Görsel sanatlar öğretmenlerinin puanları müzik, beden eğitimi ve din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinden daha yüksektir.

Tablo 13

Uyarma Davranışlarına Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p	Post Hoc
Uyarma davranışları	1. Fen Bilimleri	3,75±,51	8,956	0,000**	1<3, 1<7, 8<3, 4<7, 5<7, 8<6, 8<7, 9<7
	2. Türkçe	4,13±,39			
	3. Yabancı Dil	4,26±,62			
	4. Müzik	3,77±,31			
	5. Beden Eğitimi	3,75±,47			
	6. Sosyal Bilgiler	4,18±,55			
	7. Görsel Sanatlar	4,38±,41			
	8. Matematik	3,65±,30			
	9. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	3,82±,75			
**p<0.01, *p<0.05					

Tablo 14'te Uyarma davranışlarına göre yaş grupları arasındaki farklılığa ilişkin analizler verilmiştir.

Yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre 24 ve altı yaş aralığında olan öğretmenlerin puanları 32-38 yaş aralığındakilerden daha düşüktür.

Tablo 14

Uyarma Davranışlarına Göre Yaş Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p	Post Hoc
Uyarma Davranışları	24 yaş ve altı	3,76±,63	3,875	,010**	1<3
	25-32 arası	3,97±,53			
	32-38 arası	4,20±,44			
	39-45 arası	4,33±,57			
**p<0.01, *p<0.05					

Tablo 15

Uyarma Davranışlarına Göre Görev Yerleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p
Uyarma Davranışları (Görev yerleri)	Merkez	4,03±,57	,581	,745
	Pervari	3,92±,58		
	Şirvan	3,84±,53		
	Kurtalan	3,98±,54		
	Baykan	3,94±,47		
	Tillo	3,90±,58		
	Eruh	4,03±,52		
**p<0.01, *p<0.05				

Tablo 15’te uyarma davranışlarına göre görev yerleri arasındaki farklılığa ilişkin analizler gösterilmiştir. Görev yerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

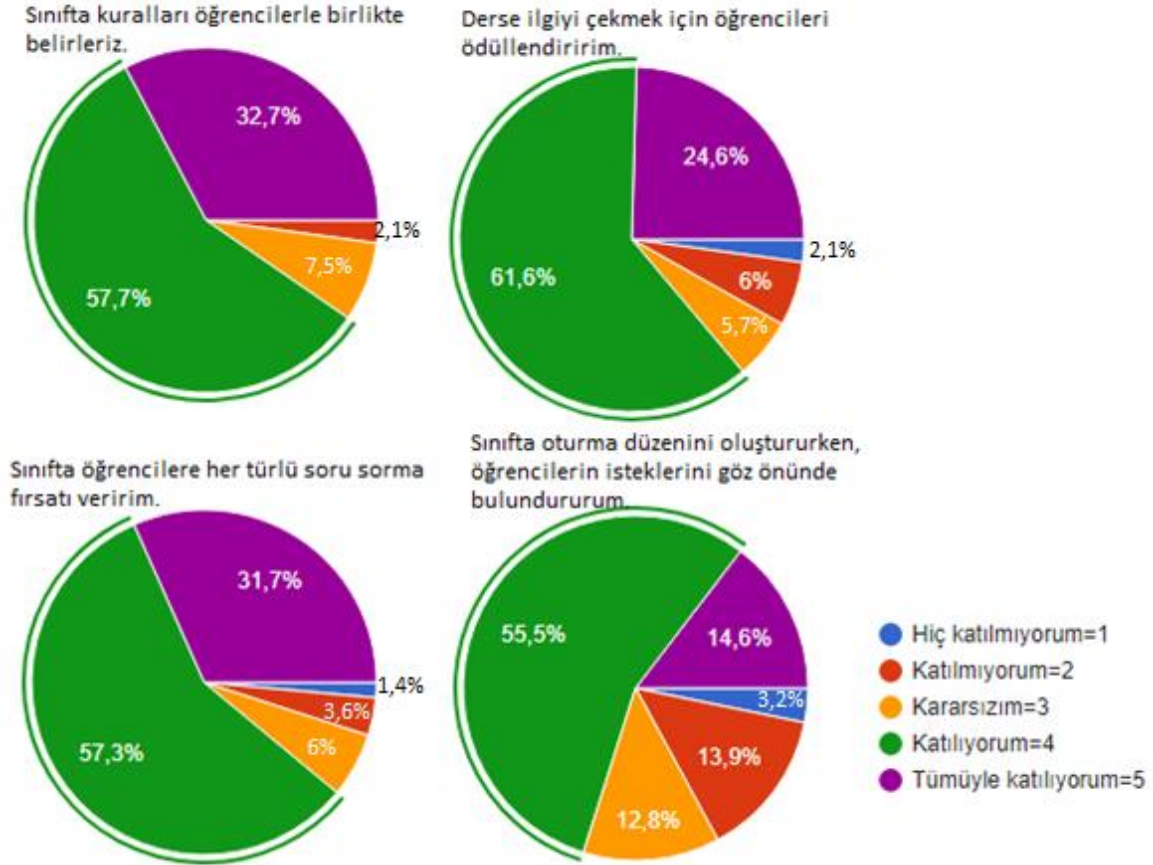
Tablo 16

Uyarma Davranışlarına Göre Hizmet Süre Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p	Post hoc
Uyarma davranışları (Hizmet süreleri)	1. 1-2 yıl	3,82±,57	4,796	,001**	1<2, 1<3
	2. 3-6 yıl	4,04±,51			
	3. 7-10 yıl	4,30±,46			
	4. 11-15 yıl	4,41±,50			
	5. 16 yıl ve üzeri	4,00±,00			
**p<0.01, *p<0.05					

Tablo 16’da uyarma davranışlarına göre hizmet süre grupları arasındaki farklılığa ilişkin analizler gösterilmiştir. Hizmet süre grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre 1-2 yıl arasında hizmet süresi olan öğretmenlerin puanları 3-6 yıl ve 7-10 yıl arasında olanlardan daha düşüktür.

4.6. Alt Problem 6- Demokratik davranışlar değerlendirme

Şekil 6. Demokratik davranışlar soruları ve yanıt yüzdeleri

Demokratik davranışlar kategorisi sınıfta uyulması gereken kuralların belirlenmesinde öğrencinin söz hakkının olması, olumlu davranışların ödüllendirilmesi, sınıf düzeni oluştururken öğrencinin fikrini alma, öğrencilere her konuda soru hakkı tanıma gibi davranışları kapsayan sorular içerir (Şekil 6).

Tablo 17’de demokratik davranışlarda branşlar arasındaki farklılıklar verilmiştir. Analizlere göre, branşlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Yabancı dil öğretmenlerinin puanları fen bilimleri, Türkçe, sosyal bilgiler, görsel sanatlar ve matematik öğretmenlerinden daha yüksektir.

Tablo 17

Demokratik Davranışlara Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler

	$\bar{X} \pm SS$	F	p	Post Hoc
Demokratik davranışlar	1. Fen Bilimleri	3,83±,47		
	2. Türkçe	3,90±,49		
	3. Yabancı Dil	4,55±,42		
	4. Müzik	4,06±,39		
	5. Beden Eğitimi	4,11±,49	6,885	0,000**
	6. Sosyal Bilgiler	3,95±,49		1<3, 2<3, 6<3, 7<3, 8<3
	7. Görsel Sanatlar	3,81±,40		
	8. Matematik	3,90±,61		
	9. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	3,93±,42		
**p<0.01, *p<0.05				

Tablo 18’de demokratik davranışlara göre yaş grupları ve görev yerleri arasındaki farklılığa ilişkin yapılan analizlerde yaş grupları ve görev yerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı ortaya koyulmuştur.

Tablo 19’da demokratik davranışlara göre hizmet süre grupları arasındaki farklılığa ilişkin analizler gösterilmiştir. Hizmet süre grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre 1-2 yıl arasında hizmet süresi olan öğretmenlerin puanları 3-6 yıl arasında olanlardan daha düşüktür. Hizmet süresi 16 yıl ve üzeri olanların puanları 3-6 yıl ve 7-10 yıl arasında olanlardan daha düşüktür.

Tablo 18

Demokratik Davranışlara Göre Yaş Grupları ve Görev Yerleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Yapılan Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p
Demokratik Davranışlar (Yaş Grupları)	24 yaş ve altı	3,91±,57	1,689	,170
	25-32 arası	4,01±,49		
	32-38 arası	4,09±,50		
	39-45 arası	3,50±,86		
Demokratik Davranışlar (Görev yerleri)	Merkez	4,04±,55	,696	,653
	Pervari	4,03±,48		
	Şirvan	4,05±,53		
	Kurtalan	3,95±,40		
	Baykan	3,90±,53		
	Tillo	4,05±,52		
	Eruh	3,88±,50		
**p<0.01, *p<0.05				

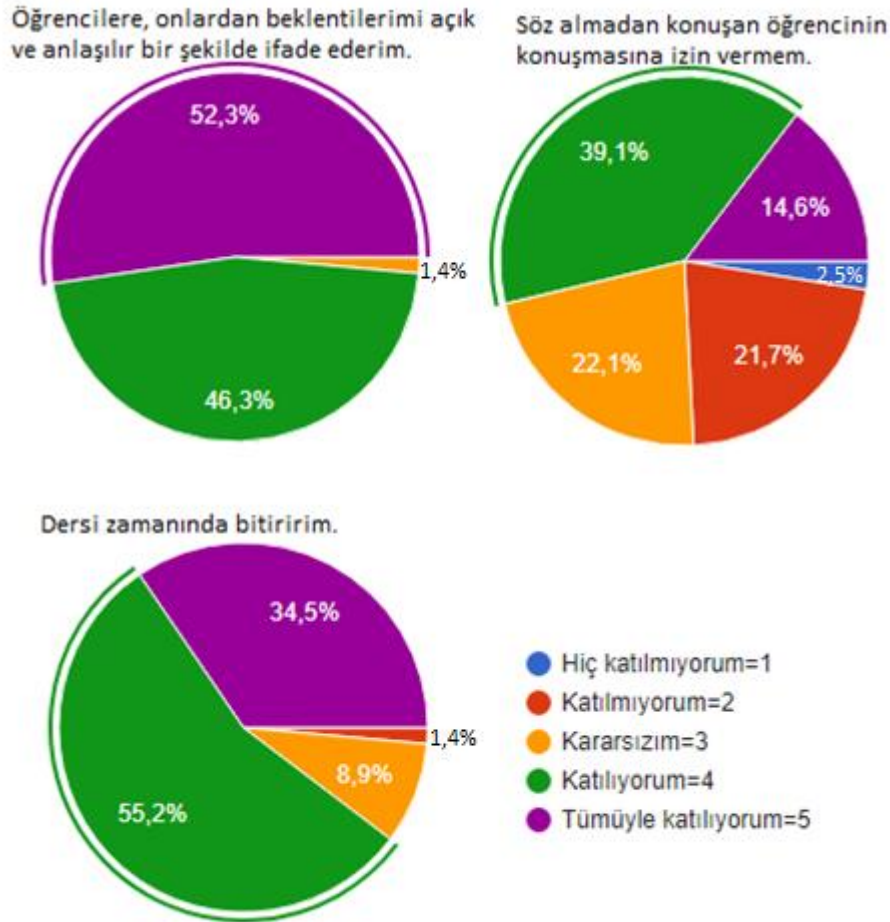
Tablo 19

Demokratik Davranışlara Göre Hizmet Süre Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p	Pos hoc
Demokratik Davranışlar	1. 1-2 yıl	3,88±,52	6,842	,000**	1<2, 5<2, 5<3
	2. 3-6 yıl	4,12±,48			
	3. 7-10 yıl	4,10±,23			
	4. 11-15 yıl	3,50±,70			
	5. 16 yıl ve üzeri	3,00±,00			
**p<0.01, *p<0.05					

4.7. Alt Problem 7- Beklenti ve kurallara uyma davranışları değerlendirilmesi

Beklenti ve kurallara uyma davranışları değerlendirmesinde öğretmenlerin öğrencilere beklentilerini net olarak ifade edip etmedikleri, söz hakkı istemeden konuşulmasına izin verme, dersi vaktinde bitirme gibi sorulara cevapları beklenmektedir (Şekil 7).

Şekil 7. Beklenti ve kurallara uyma davranışları soruları ve yanıt yüzdeleri

Tablo 20’de beklenti ve kurallara uyma davranışlarında branşlar arasındaki farklılıklar verilmiştir. Analizler, branşlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu göstermiştir. Buna göre, Türkçe öğretmenlerinin puanı fen bilimleri, yabancı dil, sosyal bilgiler, görsel sanatlar, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinden daha düşüktür. Müzik öğretmenlerinin puanı ise fen bilimleri ve Türkçe öğretmenlerinden daha düşüktür.

Tablo 20

Beklenti ve Kurallara Uyma Davranışlarına Göre Branşlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p	Post Hoc
Beklenti ve kurallara uyma davranışları	1. Fen Bilimleri	4,14±,40	2,623	0,009**	2<1, 4<1, 2<3, 2<6, 2<7, 2<9, 4<2
	2. Türkçe	3,84±,66			
	3. Yabancı Dil	4,16±,27			
	4. Müzik	3,77±,35			
	5. Beden Eğitimi	4,04±,61			
	6. Sosyal Bilgiler	4,16±,32			
	7. Görsel Sanatlar	4,10±,52			
	8. Matematik	4,03±,31			
	9. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	4,12±,67			
**p<0.01, *p<0.05					

Tablo 21’de beklenti ve kurallara uyma davranışlarına göre yaş grupları, görev yerleri, hizmet süre grupları arasındaki farklılığa ilişkin yapılan analizlerde yaş grupları, görev yerleri, hizmet süre grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı ortaya koyulmuştur.

Tablo 21

Beklenti ve Kurallara Uyma Davranışlarına Göre Yaş Grupları, Görev Yerleri, Hizmet Süre Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Yapılan Analizler

		$\bar{X} \pm SS$	F	p
Beklenti ve kurallara uyma davranışları (Yaş Grupları)	24 yaş ve altı	3,99±,40	1,657	,176
	25-32 arası	4,07±,49		
	32-38 arası	3,85±,68		
	39-45 arası	4,22±,38		

		$\bar{X} \pm SS$	F	p
Beklenti ve kurallara uyma davranışları (Görev yerleri)	Merkez	4,07±,47	,672	,672
	Pervari	4,03±,53		
	Şirvan	3,92±,45		
	Kurtalan	4,08±,42		
	Baykan	4,14±,52		
	Tillo	3,93±,60		
	Eruh	4,00±,53		
		$\bar{X} \pm SS$	F	p
Beklenti ve kurallara uyma Davranışları (Hizmet Süreleri)	1. 1-2 yıl	4,00±,45	2,059	,086
	2. 3-6 yıl	4,11±,51		
	3. 7-10 yıl	3,76±,54		
	4. 11-15 yıl	3,91±,68		
	5. 16 yıl ve üzeri	4,00±,00		
**p<0.01, *p<0.05				

4.8. Alt Problem 8- Yaş ve çalışma yılı değişkeni değerlendirmesi

Tablo 22

Yaş ve Hizmet Süresi İle Araştırma Değişkenleri Arasındaki İlişki

	Yaş	Hizmet Süresi
Derse başlama ve ilgi çekme davranışları	,139*	,038
Cezalandırma davranışları	,043	,071
Etkileşimsel davranışlar	,129*	,274**
İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları	,112	,116
Uyarma davranışları	,201**	,235**
Demokratik davranışlar	,037	,051
Beklenti ve kurallara uyma davranışları	-,015	-,005
***p<0.01, *p<0.05		

Tablo 22’de yaş ve hizmet süresi ile araştırma değişkenleri arasındaki ilişki gösterilmiştir. Yaş ile derse başlama ve ilgi çekme davranışları ($r=,139$, $p<0,05$), etkileşimsel davranışlar ($r=,129$, $p<0,05$) ve uyarma davranışları ($r=,201$, $p<0,01$) arasında pozitif yönlü ilişki tespit edilmiştir. Hizmet yılı ile etkileşimsel davranışlar ($r=,274$ $p<0,01$) ve uyarma davranışları ($r=,235$, $p<0,01$) arasında pozitif yönlü ilişki bulunmuştur.

4.9. Alt Problem 9- Cinsiyet değişkeni değerlendirmesi

Tablo 23’te katılımcıların sınıf yönetimi davranışları alt boyutlarında cinsiyet farklılıkları verilmiştir. Analizler, derse başlama ve ilgi çekme davranışları, cezalandırma davranışları, etkileşimsel davranışlar, beklenti ve kurallara uyma davranışları alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu göstermiştir. Buna göre, kadın öğretmenlerin derse başlama ve ilgi çekme davranışlarına ilişkin puanları erkeklerden daha yüksektir ($t=2,256$, $p<0,05$). Cezalandırma davranışlarında erkek öğretmenlerin değerleri kadınlardan daha yüksektir ($t=-3,639$, $p<0,01$). Erkek öğretmenlerin etkileşimsel davranışlar boyutundaki puanları kadınlardan daha yüksektir ($t=-3,829$, $p<0,01$). Erkek öğretmenlerin beklenti ve kurallara uyma davranışlarındaki puanları kadın öğretmenlerden daha yüksektir ($t=-2,335$, $p<0,05$).

Tablo 23

Araştırma Değişkenlerine Göre Kadın ve Erkek Farklılığına İlişkin Analizler

	Kadın		Erkek		t	p
	n	$\bar{X} \pm SS$	n	$\bar{X} \pm SS$		
Derse başlama ve ilgi çekme davranışları	164	4,34±0,32	114	4,22±0,48	2,256	,025*
Cezalandırma davranışları	164	1,72±0,55	114	1,98±0,63	-3,639	,000**
Etkileşimsel davranışlar	164	4,20±0,34	114	4,37±0,40	-3,829	,000**
İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları	164	4,27±0,34	114	4,32±0,53	-,890	,375
Uyarma davranışları	164	3,99±0,48	114	3,92±0,64	,998	,319
Demokratik davranışlar	164	4,00±0,50	114	4,00±0,52	-,021	,983
Beklenti ve kurallara uyma davranışları	164	3,98±0,44	114	4,13±0,55	-2,335	,021*

**p<0.01, *p<0.05

BÖLÜM V

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmada kullanılan Sınıf Yönetimi Ölçeği' nin yedi alt boyutu göz önüne alınarak değerlendirmeler yapılmıştır. Genel olarak ele alındığında etkileşimsel davranışlar ve demokratik davranışlar alt boyutlarında beden eğitimi öğretmenlerinin puanlarının yabancı dil öğretmenleri hariç diğer branşlardan daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Çalışma yılı ve cinsiyet değişkeni analiz sonuçlarına göre, kadın öğretmenlerin derse başlama ve ilgi çekme davranışlarına ilişkin puanlarının erkekler öğretmenlerden daha yüksek olduğu, cezalandırma davranışlarında erkek öğretmenlerin değerlerinin kadın öğretmenlerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yani bu iki alt boyutta kadın öğretmenler daha olumlu davranış sergilemektedir. Öte yandan erkek öğretmenlerin etkileşimsel davranışlar ve beklenti ve kurallara uyma davranışları alt boyutlarındaki puanlarının kadın öğretmenlerden daha yüksek olduğu göz önünde bulundurularak bu alt boyutlarda erkek öğretmenlerin daha olumlu tutum içerisinde oldukları söylenebilir.

Yaş ile derse başlama ve ilgi çekme davranışları, etkileşimsel davranışlar ve uyarma davranışları alt boyutları arasında; hizmet yılı ile etkileşimsel davranışlar ve uyarma davranışları alt boyutları arasında pozitif yönlü ilişki tespit edilmiştir.

Derse başlama ve ilgi çekme davranışları alt boyutunda, sınıf yönetiminin önemli boyutlarından olan planlama, zaman yönetimi ve öğretmen- öğrenci ilişkilerinin dersin verimini artıracak nitelikte geliştirilmesi üzerine yedi adet soru yöneltildiği görülmektedir.

Bu maddelerden derse başlamadan sınıfın öğretime hazırlanması, ilgi çekmek için geçmiş konulara yönelik sorular yöneltmesi ve derse zamanında başlama tüm branş gruplarından likert ölçeğine göre olumlu yanıtlar ya da kararsızım yanıtları alınmıştır. Öğrencilere ismiyle seslenme (Katılmıyorum;%1,8), bütün öğrencileri derse katma (Katılmıyorum; %3,2), derse başlamadan önce planlama yapma (Katılmıyorum; %4,6) ve derse ilgi çekmek için araç gereç kullanımına ağırlık verme (Katılmıyorum; %2,5, hiç katılmıyorum; %0,7) gibi maddelerse çeşitli branşlardan olumsuz yanıtlar da almışlardır. Dolayısıyla branşlar arasında yapılan bir değerlendirmede bu alt boyutta daha yüksek puan alan branş öğretmenleri sınıf yönetiminin planlama, zaman yönetimi ve iyi ilişkiler geliştirme noktasında daha olumlu tavır sergiliyor anlamına gelmektedir.

Araştırmanın bulgularına göre bu alt boyutta beden eğitimi öğretmenlerinin müzik, Türkçe, matematik ve din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerine göre daha yüksek puanlar aldığı, fen, yabancı dil, sosyal ve görsel sanatlar öğretmenlerinden daha düşük puanlar aldığı tespit edilmiştir.

Diğer bir alt boyut olan cezalandırma davranışlarında ise düşük puana sahip olan branşların sınıf yönetimi yaklaşımının daha çağdaş olduğu, yüksek puana sahip olan branşların ise daha klasik- geleneksel yaklaşım sergilediği düşünülebilir. Çünkü sınıf ortamında istenmeyen davranış sergileyen öğrencilerin çeşitli yöntemlerle sert bir şekilde cezalandırıldığı ifadeleri içeren yedi maddelik bir alt boyuttur. Klasik yöntemde öğretmenler asıl amaç olan sınıfta düzeni sağlamak uğruna bu düzeni bozan her türlü etmene karşı daha az hoşgörüye sahipken, çağdaş yöntemde doğal akışı bozmadan doğru iletişimle olumsuzlukları gidermeye çalışmak esastır.

Alt boyut maddelerine verilen cevap yüzdelere bakıldığında dersi engelleyen davranış sergileyeni cezalandırma (%1,8), sızlanan öğrenciye bebek gibi davranma gibi sözlerle uyarıda bulunma (%1,8), istenmeyen davranışı sergileyen öğrenciyi sınıf ortamından dışarıya atma (%0,7) gibi maddelere likert ölçeğine göre tümüyle katılıyorum cevabı da verildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra bütün cezalandırma davranışları maddelerinde verilen olumlu yanıtların; yani dolayısıyla sınıf yönetiminde cezalandırma yöntemlerine başvurmayı olumlu karşılayan öğretmenlerin yüzdesi de %11,77'dir.

Analiz sonuçları göstermektedir ki bu alt boyutta cezalandırma davranışlarını sınıf yönetiminde uygulamayı olumlu karşılayan branşlar arasında ilk sırada din kültürü ve ahlak bilgisi branşı, son sırada da yabancı dil branşı yer almaktadır. Türkçe, müzik, görsel sanatlar, matematik ve din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin puanları beden eğitimi öğretmenlerinin puanlarından yüksektir. Yani örneklem grubunun cevapları doğrultusunda araştırma evreninde bu branşların beden eğitimi öğretmenlerine göre daha geleneksel sınıf yönetimi davranışları sergiledikleri düşünülebilir.

Etkileşimsel davranışlar alt boyutu sekiz adet madde içerir. Temeli iletişime dayanan maddelerdir. Herhangi bir branş öğretmeni için bu alt boyutta puanının yüksek olması iletişim yeteneğinin güçlü olduğu anlamını taşır.

İletişim karşılıklı olabildiğinde etkili olur. Gerek konuşma dili, gerekse göz teması, içeriğe uygun jest ve mimik kullanımı gibi etkileşimler iletişimi güçlü hale getirir. Bunlara ek olarak empatiyle, destekle ya da şakalaşmalarla psikolojik olarak da iletişim halinde olunabilir (Başar, 2014, s.8-9; Çelik, 2012, s.111-119).

Etkileşimsel davranışlar alt boyutu maddelerine göre dersten kopan öğrencilerle göz teması kurmaya yönelik maddeye tüm branşlardan olumlu yanıtlar geldiği görülmektedir. Sınıfta herkese eşit söz hakkı vermek (Katılmıyorum; %1,4), sınıfta öğrencilerin sorunlarıyla ilgilenmek (Katılmıyorum; %2,1), kendi aralarında yaşadıkları sorunlarda yol göstermek (Katılmıyorum; %0,7) ve öğrencilerin sınıfta espri yapmasına izin vermek (Katılmıyorum; %1,4, hiç katılmıyorum; %0,7) gibi maddeler olumsuz yanıtlar da alan maddeler olarak öne çıkmıştır.

Araştırma bulguları göstermektedir ki; yabancı dil öğretmenleri iletişime yönelik bu etkileşimsel davranışlarda en yüksek puan değerlerine sahipken, çok yakın bir değerde beden eğitimi öğretmenleri ikinci sırada yer almaktadır. Buna göre bu iki branşın öğrencilerle iletişiminin daha etkili olduğu sonucu çıkarılabilir.

İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları sekiz maddeden oluşur. Derste oluşabilecek ilgi kayıpları, istenmeyen davranışlar sergilenmesi gibi sorunları çözme kabiliyetini ölçen bu maddelere verilen cevaplar yüksek puanlarda ise o branş grubunda öğretmenlerin sorun çözme kabiliyetinin yüksek olduğunu ifade edecektir.

Alt boyutun maddelerinde derse ilgiyi çekmek için öğrenciye sorumluluk verme, işlenecek konunun faydalarından söz etme, hayatın içinden bir olayla konuyu ilişkilendirme ve planlamada öğrencilerin gelişim (yaş) özelliklerini göz önünde bulundurma gibi maddelerin olumlu yanıtlar aldıkları görülmektedir. Sınıfta istenmeyen davranış sergileyen öğrenciyi teneffüste görüşmeye çağırma (%5,3), dersten kopan öğrenciye soru sorma (%0,7), derste öğrenciler arasında dolaşma (%2,8), bir öğrenci konuşurken diğerlerinin dinlemesini sağlama (%0,7) gibi maddeler likert ölçeğine göre katılmıyorum yanıtları da almışlardır.

Araştırma bulgularına bakıldığında bu alt boyutta beden eğitimi öğretmenlerinin puanlarının sadece matematik öğretmenlerinin puanlarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu da araştırma evreninde ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışlarını sergileme noktasında genel olarak diğer branşların beden eğitimi öğretmenlerinden daha etkin oldukları sonucunu ortaya çıkarabilmektedir.

Uyarı davranışları üç maddeden oluşan bir alt boyuttur ve uyarı gerektiren herhangi bir davranış karşısında öğretmenlerin tepkisini ya da tepkisizliğini ölçer. Dersten kopan öğrenciye sözlü uyarı yöntemini olumsuz karşılayan öğretmenler katılımcıların %3,9' unu, dersi engelleyen öğrenciye sözlü uyarı yöntemini olumsuz karşılayanlar katılımcıların %2,5 'ini ve son olarak istenmeyen davranış sergileyen öğrenciyi yanına gidip sessizce uyarmayı olumsuz karşılayanlar katılımcıların %13,9' unu oluşturmaktadır.

Analiz sonuçlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinin uyarı davranışları puanlarının matematik ve fen bilimleri dersleri öğretmenleri dışında diğer branşlardan daha düşük olduğu görülmektedir.

Demokratik davranışlar, sınıf kurallarının belirlenmesinde ya da sınıf organizasyonu düzenlemelerinde karar alma sürecine öğrencilerin de dahil edilmesini, söz hakkı tanınmasını içeren dört maddeden oluşan bir alt boyuttur. Sınıf kurallarını oluştururken öğrencileri sürece dahil etme (Katılmıyorum; %2,1), derse ilgi çekmek için öğrencileri ödüllendirme (Katılmıyorum; %6, hiç katılmıyorum; %2,1), öğrencilere her türlü soru sorma fırsatı tanıma (Katılmıyorum; %3,6, hiç katılmıyorum; %1,4), sınıf oturma düzeni oluştururken öğrencilerin fikirlerini alma (Katılmıyorum; %13,9, hiç katılmıyorum; %3,2) maddelerinde olumsuz yanıtlar mevcuttur. Demokratik davranış sergileme hususunda genel olarak tüm katılımcıların %8,1' inin olumsuz görüşe sahip oldukları görülmektedir.

Araştırma bulguları göstermektedir ki; yabancı dil öğretmenleri demokratik davranışlarda en yüksek puan değerlerine sahiptir. Beden eğitimi öğretmenleri ikinci sırada yer almaktadır. Bu iki branşın öğretmenlerinin sınıf yönetiminde daha demokratik yaklaşım içerisinde oldukları sonucu çıkarılabilir.

Son olarak beklenti ve kurallara uyma davranışları alt boyutu ise üç maddeden oluşur. Öğrencilere öğretmen olarak beklentileri anlaşılır bir dille ifade etmeyi içeren maddenin olumsuz yanıt almadığı görülmektedir. Söz almadan konuşan öğrencinin konuşmasına izin vermemek katılımcılardan %24,2, dersi zamanında bitirmek ise %1,4 olumsuz yanıt almıştır.

Analiz sonuçlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinin bu alt boyuttaki puanları müzik, Türkçe ve matematik öğretmenlerinden yüksektir.

Araştırmada ulaşılan sonuçlara göre beden eğitimi öğretmenleri ve tek tek diğer branşların tüm alt boyutlara göre karşılaştırması yapıldığında; beden eğitimi öğretmenlerinin puanlarının demokratik davranışlar alt boyutunda fen bilimleri öğretmenlerinden daha yüksekken, ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları alt boyutunda puanlarının fen bilimleri öğretmenlerininkinden daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Türkçe öğretmenlerinin uyarma davranışları alt boyutunda değerlerinin beden eğitimi öğretmenlerinden daha yüksek olduğu, demokratik davranışlar ve beklenti ve kurallara uyma davranışları alt boyutlarında ise daha düşük olduğu görülmüştür.

Yabancı dil öğretmenlerinin puanlarının derse başlama ve ilgi çekme davranışları, ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları, uyarma davranışları, demokratik davranışlar alt boyutlarında beden eğitimi öğretmenlerinden daha yüksek olduğu görülmüştür.

Müzik öğretmenleri beklenti ve kurallara uyma davranışları ve ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları alt boyutlarında beden eğitimi öğretmenlerine göre daha düşük, cezalandırma davranışları alt boyutunda ise daha yüksek puanlar vermişlerdir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin puanlarının derse başlama ve ilgi çekme davranışları, ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları, uyarma davranışları alt boyutlarında beden eğitimi öğretmenlerinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Görsel sanatlar öğretmenlerinin puanlarının ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları ve uyarma davranışları alt boyutlarında beden eğitimi öğretmenlerinden daha yüksekken

demokratik davranışlar alt boyutunda beden eğitimi öğretmenlerinin değerlerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Matematik dersi öğretmenlerinin puanlarının derse başlama ve ilgi çekme davranışları, etkileşimsel davranışlar, ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları ve demokratik davranışlar alt boyutlarında beden eğitimi öğretmenlerinden daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin değerleri cezalandırma davranışları alt boyutunda beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden daha yüksektir. Bu alt boyutta analiz sonucunda oluşan farklılığa göre din kültürü ve ahlak bilgisi branşı katılımcı öğretmenlerinin sınıf yönetiminde daha klasik bir yaklaşım sergiledikleri tespit edilmiştir.

Sınıf yönetimi dersin etkin bir şekilde yürütülmesi, etkili öğrenme ortamının sağlanması bakımından oldukça önemlidir. Bu ortamın oluşturulması gerek kapalı ortamlarda olsun, gerekse açık alanlarda öğretmenin başlıca görevidir. Çünkü zayıf bir öğrenme ortamı öğrencilerin eğitimlerini, gelişimlerini olumsuz yönde etkiler, öğrenciyi ders ortamından kopararak verimsiz bir hal alır.

Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada sınıf atmosferinin öğrenci başarısına etkisi incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre derse devamlılığın, dersten hoşlanıp hoşlanmamanın, derste aktif olarak tartışmalara katılmanın, sınıf arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle olumlu ilişkiler geliştirmenin, öğretmenin donanımının, bunu aktarabilme yeteneğinin ve ders planlamasının iyi olmasının, kuralların önceden belirlenmiş olmasının, herhangi bir olumsuzlukta öğretmenin hoşgörülü olmasının, derslerde uygulanan yeniliklerin öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkileri olduğu görülmüştür (Kısakürek, 1985, s10-54).

İyi bir sınıf yönetimindeki temel hedeflerden biri de etkili öğrenmeyi sağlamak olduğundan, öğrenci başarısını etkileyen bu etkenler doğrudan ya da dolaylı olarak sınıf yönetimini de etkilemektedir. Dolayısıyla öğrenciye dersi sevdirebilmek, sadece ders yürütücüsünün kendisiyle değil, sınıf arkadaşlarıyla da iyi ilişkiler kurabilmesi için teşvikte bulunmak bile öğretmenin sorumluluğuna girebilmektedir.

Öğretmen sınıfına hem planlama, zaman yönetimi, fiziksel ortamı düzenleme, dersin öğrenim çıktılarına uygun bir akış içerisinde yürütülmesi gibi konularda hâkim olmalı, hem de her bir öğrencinin psikolojik durumunu ve sosyal konumunu takip edebilmeli, bütün öğrencilerini zihin olarak en yüksek verimle derste tutabilmelidir. Bir öğrencinin bile

dersten kopması diğer arkadaşlarının dikkatini bozacak ve sonunda da ders akışını etkileyecek hareketler sergilemesine sebebiyet verebilir. Beden eğitimi derslerinin gerçekleştiği ortamlar genel olarak öğrencinin dikkatini dağıtabilecek daha çok faktör içermektedir.

Dersin yürütüldüğü ortamın atmosferi, kılık kıyafet düzeninin daha resmiyetten uzak daha rahat kıyafetleri içermesi, beden eğitimi ve spor dersleri için öğrencilere hareket özgürlüğü fikriyle birlikte daha serbest davranışlar sergileme çağrışımı yapmaktadır. Böyle bir ortamda eğer öğretmen zayıf sınıf yönetimi davranışı sergilerse, plan programının işleyişi ve zaman yönetimi bozulacak dolayısıyla öğrencilere aktarması gerekenleri etkin bir şekilde aktaramayacaktır. Ayrıca öğrencilerin derse bakış açıları olumsuz etkilenecek, beden eğitimi dersinin amaçlarını kavrayamayacak, dersi sadece eğlence anlayışına hizmet eden bir ders olarak algılayacak ve alması gereken öğrenim çıktılarını alamayacaklardır.

Diğer taraftan sınıf ortamında, diğer branş derslerinin atmosferi öğrencilere bir düzen hissiyatı vermekte ve öğretmenin o kapalı ortama girişiyle birlikte bu doğrultuda daha disipline davranışlar sergilemelerini sağlayabilmektedir.

Dersin yürütüldüğü bu fiziksel ortamlar öğrencilere hitabet gücünü de etkileyen bir değişken olarak karşımıza çıkmaktadır. Etkili bir iletişim kurabilmek için öğrencilerle uygun mesafede olabilmek de önemlidir ve açık alanlarda dersin işleyişi sırasında bu mesafe iletişim sınırlarını aşabilir. Kişilerarası alan mesafeleri mahrem mesafe (15cm-46cm), kişisel mesafe (46cm-120cm), sosyal mesafe (120cm-300cm), genel mesafe (300cm ve daha fazla) olarak ifade edilmektedir. Sınıf ortamında mahrem mesafe öğretmen- öğrenci ilişkilerinde gerginlik hissinin artmasına sebep olabilir. Bir öğrencinin mahrem mesafesine doğrudan girip başında beklemek huzursuzluk hissi yaratacaktır. Yaklaşmak gerektiğinde daha çok yandan yaklaşarak öğrenciyle göz teması kurmaya çalışılmalıdır. Sosyal mesafe genel olarak sınıf ortamlarında dolaşarak dersini yürüten öğretmenle öğrencileri arasındaki mesafe olarak karşımıza çıkar. Bu mesafede kişisel alanlar ihlal edilmemiş olunur. Genel mesafe sınıf ortamında sabit duran öğretmenle öğrencileri arasında oluşan mesafedir. Öğretmen- öğrenci ilişkileri açısından soğukluk, yabancılaşma, mesafe hissi gibi duygulara sebebiyet verebilir (İhtiyaroğlu, 2018, s.66-68).

Dış ortamda sosyal mesafe sınırlarının aşılması ders sırasında sınıf yönetimi açısından öğretmenin kontrolünü zorlaştırabilmektedir. Genel mesafe; kapalı sınıf, laboratuvar, atölye gibi ortamlarda dâhil iletişimde soğukluğa, yabancılaşmaya yol açabiliyorken; beden

eğitimi derslerinin yürütüldüğü açık alanlarda ya da kapalı spor salonlarında mesafe sınırlarının daha da artmasıyla beraber iletişimi daha da güçleştirmektedir.

Açık alanlarda öğrencinin dikkatini çekecek çok fazla hareket ve ses olabilmektedir. Derste kullanılacak ekipmanlar bile öğrencinin derse ve öğretmeninin söylediklerine odaklanmasını zorlaştırabilir. Bu noktada da öğretmenin sınıf yönetimi davranışlarını etkileyen karakter özellikleri ön plana çıkabilmektedir.

Etkileşimsel davranışları, derse başlama ve ilgi çekme davranışları, ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları, uyarma davranışları bakımından etkili davranışlar sergileyebilmek, dersi yürütürken liderlik vasfına sahip olmak ve ders boyunca bu vasfı sürdürebilmek, öğrencilerle iyi ilişkiler geliştirebilecek karakter özelliklerine sahip olmak bir beden eğitimi ğretmeni için tüm bu fiziksel ortam dezavantajları, iletişim zorlukları ve odaklanma problemleri göz önüne alındığında oldukça önem taşımaktadır. Sınıf yönetimini tüm boyutlarıyla etkili bir şekilde gerçekleştirebilmek tüm öğretmenlerin başlıca görevidir.

Çalışmada genel olarak derslerini sınıf ortamı dışında okul bahçesi gibi açık alanlarda ya da kapalı spor salonlarında yürüten beden eğitimi öğretmenleri ile derslerini çoğunlukla sınıf, laboratuvar, atölye gibi ortamlarda yürüten diğer branş ğretmenlerinin sınıf yönetimi leğine göre davranışsal farklılıklarının olup olmadığı “Sınıf Yönetimi leği” kapsamında ortaya konmuştur. Analiz sonuçları branşlar arasında çeşitli alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu göstermiştir. Beden eğitimi ğretmenlerinin puanlarının; derse başlama ve ilgi çekme davranışları ile etkileşimsel davranışlar alt boyutlarında matematik ğretmenlerinin puanlarından daha yüksek olduğu; ilgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları alt boyutunda sosyal bilgiler ğretmenlerinin puanlarından, uyarma davranışları alt boyutunda ise görsel sanatlar ğretmenlerinin puanlarından daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Çalışma, ğrencilerin dersin yürütüldüğü ortama ilişkin fiziksel ve psikolojik koşulları ve dersi yürüten ğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışlarını değerlendirmeye tabii tutabileceği bir ölçeğin geliştirilip uygulanarak değerlendirilmesiyle genişletilebilir.

KAYNAKLAR

- Ağaoğlu, E. (2007). Sınıf yönetimi ile ilgili genel olgular. Kaya, Z. (Ed.), *Sınıf Yönetimi* içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Akyol, H. (2006). Olumlu öğrenmeye uygun bir ortam oluşturma. Küçükahmet, L. (Ed.), *Sınıf Yönetimi* içinde. Ankara: Nobel.
- Aytekin, H. (2003). Çağdaş sınıf yönetimi yaklaşımında ideal öğretmen modeli. Küçükahmet, L. (Ed.) *Sınıf yönetimi* içinde. Ankara: Nobel.
- Başar, H. (2014). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç, E., Karadeniz, Ş., Karataş, S. (2004). Sınıf içi öğretmen davranışları ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik analizi. *Eğitim Yönetimi*, 10 (38) s. 212-229.
- Can, A. (2014). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Çelik, V. (2012). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel.
- Dalkıran, O., Tuncel, F. (2007). Ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi dersinin seçmeli ders olarak işlenmesinin öğrenciler gözüyle değerlendirilmesi. *Sporometre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, V (1) 37-42.
- Erdoğan, İ. (2001). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Sistem.
- Gündüzalp, S. (2017). Sınıf yönetiminde öğretmen ve liderlik. Boydak Ozan, M., Özdemir, T., Y. (Ed.), *Sınıf yönetimi* içinde (s. 207-233). Ankara: Asos.
- İhtiyaroğlu, N. (2018). İletişim ve etkileşim. Ottekin Demirbolat, A. (Ed.), *Sınıf yönetimi* içinde (s.40-87). Ankara: Pegem Akademi.
- İnal, A., N. (2003). *Beden eğitimi ve spor bilimi*. Ankara: Nobel.
- İşler, H. (2002). *Sınıf ve sporda yönetim ile organizasyon*. Niğde: Hamle.

- Karabağ Köse, E. (2018). Değişim süreçlerinde Lider öğretmen olmak. Ottekin Demirbolat, A. (Ed.), *Sınıf yönetimi* içinde (s.227-257). Ankara: Pegem Akademi.
- Karasar N. (2003). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (12. Baskı). Ankara: Nobel.
- Karip, E. (Ed). (2003). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Katmış, M. (2019). *Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi anlayışları*. Yüksek Lisans Tezi, Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çorum.
- Kılbaş, Ş. (2014). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Akademisyen.
- Kısakürek, M. A. (1985). *Sınıf atmosferinin öğrenci başarısına etkisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Nebioğlu, D. (2006). *Beden eğitimi dersi genel esasları ve planlaması denetimi*. Ankara: Nobel.
- Özdemir, S., M. (2011). Sınıf ortamını etkileyen sınıf içi ve sınıf dışı etkenler. Özdemir, M.,Ç. (Ed.), *Sınıf yönetimi* içinde. Ankara:Pegem.
- Sarıtaş, M. (2005). Sınıf yönetimi ve disiplinle ilgili kurallar geliştirme. Küçükahmet, L. (Ed.), *Sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar* içinde. Ankara: Nobel.
- Şahin, İ.,Altunay, U. (2011). İlköğretim okulu öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışları. *İlköğretim Online*, 10(3), 905-918.
- Tamer, K., Pulur, A. (2001). *Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri*. Ankara: Ada.
- Taş, A. (2017). Sınıf yönetiminin temel kavramları ve sınıf yönetim yaklaşımları. Boydak Ozan, M., Özdemir, T., Y. (Ed). *Sınıf yönetimi* içinde (s.7-24). Ankara: Asos.
- Taşpınar, M. (2014). *Kuramdan uygulamaya öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Üniversite.
- Tertemiz, N. (2003). Sınıf yönetimi ve disiplin. Küçükahmet, L. (Ed.), *Sınıf yönetimi* içinde. Ankara: Nobel.
- Tortu, E. (2012). *İlköğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersinde sınıf yönetimine ait görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- Tuncel, S.D. (2011). Sınıf içi öğretmen davranışlarının beden eğitimi ve diğer branş öğretmenleri açısından karşılaştırılması. *Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1x (2) 65-69.
- Uğur, O. A. (2006). *Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi yaklaşımları ve karşılaştıkları sorunlar üzerine bir araştırma (Ankara ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Uğurlu, C., T. (2016). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı.
- Ünlü, H., Aydos, L. (2007). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kullandıkları Öğretim Yöntemleri. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 1:1.
- Ünlü, H. (2008). *Beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlikleri ve sınıf yönetimi davranışları*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ünlü, H., Aydos, L. (2008). Beden eğitimi dersinde sınıf yönetimi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 5:1.
- Ünlü, H., Aydos, L. (2010). Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışları. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. XV(1), 45-56.
- Yamaner, F. (2001). *Beden eğitimi ve spor' da temel ilkeler*. Bursa: Ekin.
- Yılmaz, M. (2018). *Etkili öğretmenlik*. İstanbul: Dem.
- Yolcu, H. (2010). Sınıf yönetimini etkileyen etmenler. Gülşen, C. (Ed.), *Kuram ve uygulamada sınıf yönetimi içinde* (s.21-60). Ankara: Anı.

EKLER

EK 1. Kişisel Bilgi Formu

Bu kişisel bilgi formunda edinilecek bilgiler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Katkılarınız bizim için önemlidir. Şimdiden değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

KİŞİSEL BİLGİLER								
1	Cinsiyetiniz	Erkek ()	Kadın ()					
2	Branşınız	Beden Eğitimi ()	Türkçe ()	Sosyal Bilgiler ()	Matematik ()	Fen Bilimleri ()	Yabancı dil ()	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ()
		Müzik ()	Görsel Sanatlar ()					
3	Yaşınız	24 yaş ve altı ()	25-31 ()	32-38 ()	39-45 ()	46 ve üstü ()		
4	Hizmet Süreniz	1.yıl-2.yıl ()	3.yıl-6.yıl ()	7.yıl-10.yıl ()	10.yıl-15.yıl ()	16.yıl ve Üzeri ()		
5	Görev yaptığınız ilçe	Merkez ()	Pervari ()	Eruh ()	Baykan ()	Tillo ()	Kurtalan ()	Şirvan ()

EK 2. Sınıf Yönetimi Ölçeği

Aşağıda bazı ifadeler yer almaktadır. Her ifadenin karşısında bulunan;

Hiç katılmıyorum=1, Katılmıyorum=2, Kararsızım=3, Katılıyorum=4, Tümüyle katılıyorum=5, anlamına gelmektedir.

Lütfen her ifadeye mutlaka **TEK** yanıt veriniz ve kesinlikle **BOŞ** bırakmayınız.

Siz öğretmenlerin aşağıdaki soru ve ifadelere vereceği objektif cevaplar, yapılan araştırmanın başarısı açısından önemlidir.

Verdiğiniz cevaplar çalışmanın amacı dışında kullanılmayacaktır.

Lütfen soruları dikkatli okuduktan sonra size en uygun gelen seçeneği (X) ile işaretleyiniz.

Göstereceğiniz ilgi ve katkılar için şimdiden teşekkürler eder, başarılar dilerim.

1) Hiç katılmıyorum, 2) Katılmıyorum, 3) Kararsızım, 4) Katılıyorum, 5) Tümüyle katılıyorum.

MADDELER		DEĞERLENDİRME					
Derse başlama ve ilgi çekme davranışları	1	Derse başlamadan önce, sınıfı öğretime hazırlarım.	1	2	3	4	5
	2	Öğrencilere genellikle adlarıyla seslenirim.	1	2	3	4	5
	3	Derse ilgiyi çekmek için, öğrencilere önceki bilgileri hatırlatan sorular sorarım.	1	2	3	4	5
	4	Derse zamanında başlarım.	1	2	3	4	5
	5	Bütün öğrencileri derse katarım.	1	2	3	4	5
	6	Derse başlamadan önce derste ne yapacağımı planlarım.	1	2	3	4	5
	7	Derse ilgiyi çekmek için, araç-gereçleri olabildiğince fazla kullanırım.	1	2	3	4	5
Cezalandırma davranışları	8	Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenciyi tahtada ayakta bekletirim.	1	2	3	4	5
	9	Verdiğim ödevleri yapmayan öğrencileri “Ödevlerine özen göstermiyorsun.”, “Tembelsin.” gibi sözlerle eleştiririm.	1	2	3	4	5
	10	Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenciye tokat atarım.	1	2	3	4	5

	11	Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenciye bağırıp çağırarak, azarlayarak tepki veririm.	1	2	3	4	5
	12	Dersi engelleyici davranış sergileyen öğrenciyi cezalandırırım.	1	2	3	4	5
	13	Sızlanan, ağlayan öğrenciye “Bebek gibi davranma, vb.” sözler söyleyerek uyarırım.	1	2	3	4	5
	14	Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenciyi dışarı atarım.	1	2	3	4	5
Etkileşimsel davranışlar	15	Ders sırasında şakalar yaparım.	1	2	3	4	5
	16	Ders işlerken dersten kopup başka şeyle ilgilenen öğrencilerle göz teması kurarım.	1	2	3	4	5
	17	Sınıfta herkese eşit söz hakkı veririm.	1	2	3	4	5
	18	Sınıfta öğrencilerin sorunlarıyla ilgilenirim.	1	2	3	4	5
	19	Öğrencilere, sınıfta birbirleriyle yaşadıkları sorunları, kendi aralarında nasıl çözebileceklerini anlatırım.	1	2	3	4	5
	20	Sınıfta güler yüzlü davranırım.	1	2	3	4	5
	21	Öğrencilerin sınıfta espri yapmasına izin veririm.	1	2	3	4	5
	22	Derse ilgiyi çekmek için, jestler ve mimikler kullanırım.	1	2	3	4	5
İlgiyi sürdürme ve sorun çözme davranışları	23	Derse ilgiyi çekmek için, öğrencilere sorumluluk veririm.	1	2	3	4	5
	24	Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrenciyi teneffüste görüşmeye çağırırım.	1	2	3	4	5
	25	Derse ilgiyi çekmek için işlenecek konunun yararından söz ederim.	1	2	3	4	5
	26	Ders işlerken dersten kopup başka şeyle ilgilenen öğrenciyi derse katmak için soru sorarım.	1	2	3	4	5
	27	Derse ilgiyi çekmek için, gerçek hayattan bir olay anlatırım.	1	2	3	4	5
	28	Öğretim sürecini düzenlerken, öğrencilerin gelişim (yaş) özelliklerini dikkate alırım.	1	2	3	4	5

	29	Ders işlerken öğrencilerin arasında dolaşırım.	1	2	3	4	5
	30	Sınıfta bir öğrenci konuşurken, diğerlerinin dinlemesini sağlarım.	1	2	3	4	5
Uyarma davranışları	31	Ders işlerken dersten kopup başka şeyle ilgilenen öğrenciyi sözlü olarak uyarırım.	1	2	3	4	5
	32	Dersi engelleyici davranışlar sergileyen öğrencileri sözlü olarak uyarırım.	1	2	3	4	5
	33	Sınıfta istenmeyen davranışta bulunan öğrencinin yanına yaklaşıp, onu sessizce uyarırım	1	2	3	4	5
Demokratik davranışlar	34	Sınıfta kuralları öğrencilerle birlikte belirleriz.	1	2	3	4	5
	35	Derse ilgiyi çekmek için öğrencileri ödüllendiririm.	1	2	3	4	5
	36	Sınıfta öğrencilere her türlü soru sorma fırsatı veririm.	1	2	3	4	5
	37	Sınıfta oturma düzenini oluştururken, öğrencilerin isteklerini göz önünde bulundururum.	1	2	3	4	5
Beklenti ve kurallara uyma davranışları	38	Öğrencilere, onlardan beklentilerimi açık ve anlaşılır bir şekilde ifade ederim.	1	2	3	4	5
	39	Söz almadan konuşan öğrencinin konuşmasına izin vermem.	1	2	3	4	5
	40	Dersi zamanında bitiririm.	1	2	3	4	5

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, Adı	Korkusuz, Murat
Uyruğu	T.C.
Doğum tarihi ve yeri	26.08.1993, Seydişehir, Konya
Medeni hali	Bekâr
Telefon	05468473553
Faks	-
E- posta	muratkorkusuzakademik @gmail.com

Eğitim Derecesi	Okul/Program	Mezuniyet Yılı
Lise	Akşehir Selçuklu Lisesi	2011
Üniversite	Gazi Üniversitesi-Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	2015
Yüksek Lisans	Gazi Üniversitesi- Eğitim Bilimleri Enstitüsü	2017- Devam ediyor

İş Deneyimi, Yıl	Çalıştığı Yer	Görev
2016-2017	Belenoluk, Pervari, Siirt	Beden Eğitimi Öğretmeni
2017-2020	Belenoluk, Pervari, Siirt	Müdür Vekili
2020- Devam ediyor.	Yeşilçiftlik, Sultandağı, Afyonkarahisar	Beden Eğitimi Öğretmeni

Yabancı Dil	İngilizce
-------------	-----------

Yayınlar

Korkusuz, M., Aydos, L.(2020). *İlköğretim okulları ikinci kademedeki görev yapmakta olan beden eğitimi ve diğer branş öğretmenlerinin sınıf yönetiminde etkileşimsel davranışlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi, Siirt Örneği*, Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi, 12-13 Aralık 2020, Ankara.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...